

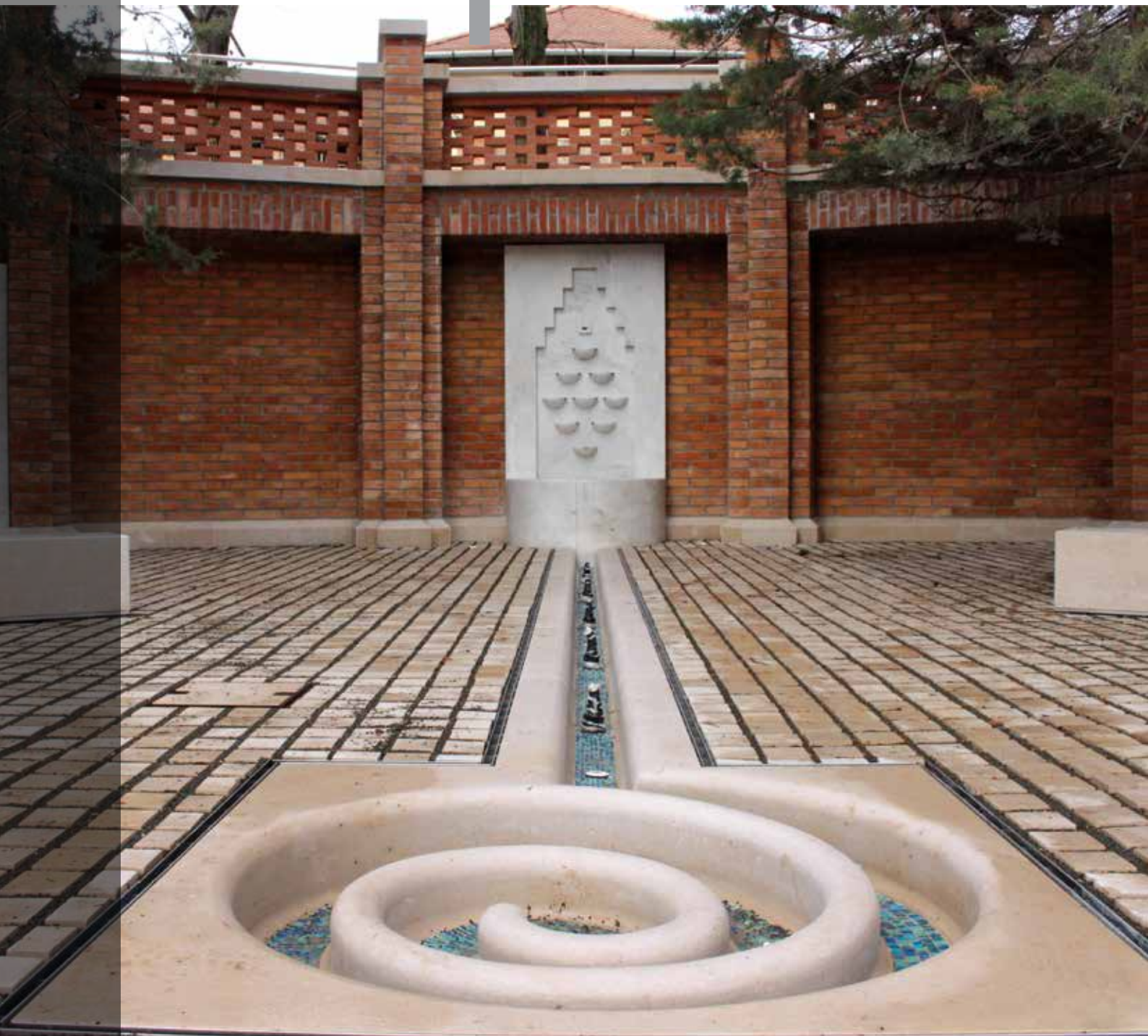

M A G Y A R
É P Í T É S Z
K A M A R A

2020.
május

K Ö Z L Ö N Y
M Ű H E L Y

É P Í T É S Z

270

Gül Baba türbéje
(Generál tervező: Mányi István Építész Stúdió Kft.,
Táj- és kertépítész: Land-A Stúdió)

Fotó: Makáry Stúdió

FÓKUSZBAN A TÁJÉPÍTÉSZET

LÉPÉSEK ÉS INTÉZKEDÉSEK MÁRCIUSTÓL A KAMARÁBAN
A MAGYAR ÉPÍTÉSZ KAMARA JAVASLATAI A KORONAVÍRUS-JÁRVÁNY NEGATÍV
HATÁSAINAK ENYHÍTÉSÉRE
A TÁJÉPÍTÉSZ SZAKMA JELENLEGI KIHÍVÁSAI, AKTUALITÁSAI
BARDÓCZI SÁNDOR BUDAPEST FŐTÁJÉPÍTÉSZE
ÖSSZHANG ÉS EGYMÁSRA HATÁS – ÉPÍTÉSZET ÉS TÉRÉPÍTÉSZET...

weberpas topDRY

öntisztuló vékonyvakolat

- + láthatóan alga- és szennyeződésmentes
- + AquaBalance® technológiával
- + időjárásálló
- + kiváló páraáteresztő
- + 365 színben elérhető

Bővebb információk:
www.hu.weber

R990
finomszemcsés

R492
gördülőszemcsés

R592
középszemcsés

R593
durvaszemcsés

R493 - durva
gördülőszemcsés

TARTALOM

A Magyar Építész Kamara hírei	
Ajánló	2
Szakmai hozzászólási alap – az első forduló összefoglalója	3
Szakmai konzultációra, lakossági fórumra és egyeztető tárgyalásra vonatkozó új előírások	3
A MÉK Elnökségének határozatai	4
Álláshirdetések, kamarai tagok közleményei, MÉK szerkesztőségi információk	5
A Construma 2020 őszén kerül megrendezésre!	5
Lépések és intézkedések márciustól a Kamarában	6
A Magyar Építész Kamara javaslatai a koronavírus-járvány negatív hatásainak enyhítésére	8
Fókuszban a tájépítészet	
A tájépítész szakma jelenlegi kihívásai, aktualitásai	12
Bardóczy Sándor Budapest főtájépítésze	14
Építészeti közélet	
Prof. Hajnóczy Gyula születésének 100. évfordulójára	18
Búcsúzás	20
Építészeti körkép	
Összhang és egymásra hatás – Építészet és térépítészet...	
Gül Baba türbe belsőkert és közpark	26
Stúdió – Műhely	
Objekt Tájépítész Iroda	28

ÉPÍTÉSZ KÖZLÖNY-MŰHELY | ISSN 1789-0934 |

| 270. szám | 2020. május

A Magyar Építész Kamara kiadványa | Kiadja: Publicitas Art-Media Kiadó Kft. | Felelős: Nagy Ibolya, a kft. ügyvezetője
A szerkesztőbizottság elnöke: dr. Hajnóczy Péter; tagjai: Szalay Tihamér, Turi Attila | Főszerkesztő: Tutervai Máttyás
| Felelős szerkesztő: Dér Andrea | Szerkesztőség: H-1088 Budapest, Ötpacsi utca 2., telefon: (06-1) 318-2944, (06-30) 4730-391, e-mail: szerkesztoseg@mek.hu, www.mek.hu | Hirdetésfelvétel: Publicitas Art-Media Kiadó Kft.
H-1021 Budapest, Tárogató út 26., telefon: (06-30) 964-9598, e-mail: ibolyan@publicitasart.hu, www.publicitasart.hu
A leadott anyagok tartalmáért és formai megjelenéséért a kiadó nem vállal felelősséget. A Magyar Építész Kamara elektronikus kiadványa: www.mek.hu – napi frissítés. A honlap nyitóoldalán lehet feliratkozni a heti e-mail hírlevélre.

Ajánló

Kedves Olvasók, Tisztelt Kollégák!

Köszöntünk minden Közlönyolvasót immár a 3. szám elején a Közlöny szerkesztői nevében.

A **MÉK-hírek** rovatban beszámolunk a MÉK által létrehozott szakmai programok hozzájárulási alapja pályázatának 1. fordulójáról. A beérkezett pályázatokat és azok elbírálását alapvetően befolyásolja a járványhelyzet, mivel a rendezvények megtartása a kijárási korlátozások miatt jelenleg bizonytalan, éppen ezért első körben jellemzően kiadványok, díjak támogatására került sor. A rendezvények támogatásáról a járványhelyzet alakulásának függvényében dönt a MÉK elnöksége.

A MÉK elnökségének határozatai mellett összefoglalót olvashatunk a veszélyhelyzettel kapcsolatban a Kamara életét, működését befolyásoló intézkedésekről, elnöki szabályokról, a MÉK elnökségének ajánlásairól, melyek kiterjednek a MÉK és a területi kamarák napi működésére, az etikai eljárások folytatására, a veszélyhelyzet idején esedékesé váló küldöttgyűlések, taggyűlések lebonyolítási rendjére, a szükséges egészségvédelmi intézkedés meghozatalára.

Ugyancsak ebben a rovatban olvashatunk összefoglalót a MÉK online felméréséről, melyet a szakmagyakorlók megkérdezésével készített annak érdekében, hogy pontos információkkal rendelkezzen arról, hogy a megkérdezettek mit tapasztalnak a gyakorlatban, mik a kilátásaik és milyen intézkedéseket tartának szükségesnek a járványhelyzetben. A felmérés alapján a MÉK elnöksége megfogalmazta a koronavírus-járvány negatív hatásainak enyhítésére vonatkozó javaslatait, amelyet elküldött mind a miniszterelnöknek, mind a Miniszterelnökségnek, mind pedig az Innovációs és Technológiai Minisztériumnak, és amelyek ebben a cikkben is olvashatóak.

Jelen Közlöny **Fókusz-témája** a tájépítészet. Ennek kapcsán olvashatunk cikket Schuchmann Péter tollából, aki bemutatja a MÉK Táj- és Kertépítészeti Tagozat munkáját, a tájépítész szakma jelenlegi kihívásait.

Ugyancsak ebben a rovatban olvashatunk interjút Bardóczy Sándorral, Budapest főtájépítészeivel. Az interjúban Bardóczy Sándor beszél arról, hogy mi vezette a pozíció elvállalásáig, mit vállalt ezzel. A cikk foglalkozik a fővárost érintő kisebb-nagyobb tájépítészeti problémáival, megkérdezi a szakembert a jövőbeli terveiről, a működési határaitól. Mindenképpen izgalmas olvasmány, különösen pedig akkor válik érdekessé, ha néhány év múlva visszatekintünk majd arra, hogy mi tudott megvalósulni a tervekből, elképzelésekből.

Építészeti közelet rovatunkban megemlékezünk prof. Hajnóczy Gyula születésének 100. évfordulójáról. Dr. Mezős Tamás cikke felidézi a professzor úr munkásságát, amely mindannyiunk számára például szolgálhat az építészettörténet terén. Ez az évforduló jó alkalom arra, hogy mindenki, akinek szerencséje volt őt ismerni, felidézhesse a saját élményét, személyes történetét Hajnóczy tanár úrral.

Sajnos ez a rovat ebben a számban is búcsúzással folytatódik. 3 olyan kiemelkedő építészről, belsőépítészről kellett elbúcsúznunk a közelmúltban, akik mind a szakmában, mind az oktatásban, mind pedig az építészeti közeletben meghatározó szerepet játszottak. O. Ecker Judit búcsúzik Turányi Gábertől, Vámosy Ferenctől és Fekete Györgytől. Komoly szaktudású, jó emberek voltak, emlékük megmarad!

Építészeti körkép rovatunkban bemutatjuk Andor Anikó Ybl-díjas táj- és kertépítész egyik kiemelkedő munkáját, a Gül Baba türbe belsőkert és közpark kialakítását, amellyel a tervező elnyerte a 2019. év Tájépítésze díjat. Gratulálunk hozzá, és mindenkinek ajánljuk, hogy a cikk olvasását követően keresse fel ezt a szemet-lelket gyönyörködtető kertet!

A **Stúdió-Műhely** rovatban egy fiatal tájépítészcsoportot mutatunk be, az Objekt Tájépítész Irodát. Az iroda friss, izgalmas munkáinak képei mellett betekintést nyerhetünk mindabba, amit magukról, munkáikról, a társadalom viszonyáról a tájépítészet irányában, valamint a tájépítészek helyzetéről, jövőképeiről gondolnak.

Lankadatlan energiával biztatunk mindenkit, hogy vegye ki a részét abból a közös feladatból, aminek célja, hogy az építészetet, az épített környezetet visszahozzuk a társadalmi közbeszédbe! Továbbra is szeretnénk bemutatni mindent, ami érték az építészetben, az épített környezetben, amivel pozitív példát állíthatunk minden, a szépre fogékony olvasó számára. Ehhez a munkához várjuk minden érdeklődő, támogató csatlakozását, hiszen ez mindannyiunk közös érdeke.

*Tutervai Máttyás
MÉK alelnök, főszerkesztő*

Szeretne értesülni a szakmagyakorlást érintő friss hírekről?
Like-olja és kövesse a Magyar Építész Kamara Facebook-oldalát!
<https://www.facebook.com/magyarepiteszkamara/>

Szakmai hozzájárulási alap – az első forduló összefoglalója

A MÉK a kamarai tagok és a területi kamarák számára egy szakmai programokra vonatkozó hozzájárulási alapot hozott létre ez évtől, amelyből pályázat útján olyan projektek finanszírozhatók, amelyek a tagság szakmai továbbképzését, tájékoztatását szolgálják.

A kiírás értelmében a felhasználási területnek, szakmai feladatnak az építész szakmát érintőnek kell lennie, amely szélesebb körű (regionális, országos) érdeklődésre tarthat számot. Kamarai szervezet vagy gazdasági társaság működtetése ez a szakmai munkát biztosító keret nem használható fel, működési költségek, bérek nem fedezhetőek belőle.

2020-ban az első forduló beadási határideje március 13-ra esett, amelyre összesen 17 pályázat érkezett be 8 területi kamara és 9 kamarai tag által megvalósítandó programmal.

A MÉK Elnökségének lehetősége van a döntések ülés megtartása nélküli, e-mailen történő meghozatalára, így – a kialakult helyzet miatt – a beérkezett anyagokról két lépcsőben határozott. Az első körben meghatározta a későbbi döntést igénylő, a nem támogandó és a további egyeztetést igénylő pályázatok körét.

A kizárólag online benyújtható pályázatok közül az első fordulóra több rendezvényt, konferenciát, továbbképzést támogató kérelem is érkezett, amelyek megrendezése a veszélyhelyzet miatt lehetetlenült. Ezen esetekben később, a második forduló időpontjában hoz majd döntés az Elnökség, lehetőséget biztosítva ezzel egy esetleges későbbi megvalósításra.

A második körben a további egyeztetést igénylő pályázatok támogatási mértékéről született konkrét döntés. A pályázókat előzőleg felkértük, hogy a veszélyhelyzet miatt nyilatkozzanak arról, hogy a pályázatukat fenntartják vagy visszavonják, szerencsére utóbbira nem került sor. Egy esetben ítélte viszont meg úgy az Elnökség, hogy a beadott program megvalósítása a szakmai programok hozzájárulási alapjának költségvetési keretéből nem, de részletesebb anyag alapján esetleg támogatható szakmai munka lehet a későbbiekben.

Az első online elnökségi ülésen április 15-én lezárásra került a pályázat első fordulója, de döntés született arról is, hogy az elhúzó pandémia miatt a júniusi időpont helyett augusztus 31-e lesz a második forduló beadási határideje. A döntéseket követően a pályázókat értesítettük és csak ezt követően tettük közzé az erről szóló határozatokat.

Az első fordulóra beérkezett pályázatok közül így az alábbiak megvalósításához kíván a MÉK segítséget nyújtani:

Fejér Megyei Építész Kamarája: Molnár Tibor Építészeti Díj – 2020

A díj a Fejér Megyei Építész Kamarája tagjainak adományozható bárhol, bármikor megvalósult szakmai munkára, tervre. A díj olyan természetes személynek adományozható, aki a Fejér Megyei Építész Kamarájának tagjaként építész, terület- és településtervező, táj- és kertépítész, belsőépítész szakmai területeken készített munkája kiemelkedően magas színvonalú szakmai értéket tartalmaz.

Vas Megyei Építész Kamara: Rauscher Miksa szakmai díj átadása

A Rauscher Miksa szakmai díjat 2013 óta minden évben annak ítélik oda, aki sokat tett a Vas Megyei Építész Kamaráért, munkájával segítette, népszerűsítette azt. A szakmai díj átadása az építészeti világnapja környékén, ünnepélyes keretek között történik.

Vas Megyei Építész Kamara: TÉR kamarai lap kiadása

A TÉR kamarai lapot évi 4-5 alkalommal adja ki immáron 16 éve a Vas Megyei Építész Kamara. A lap szerkesztésének és nyomdai előállításának költsége a Vas Megyei Építész Kamara finanszírozásában történik, a lap alkalmanként 250 nyomtatott példányszámban jelenik meg.

Koller József: Jövőt építő múlt c. könyv

A könyv a téglá szerepével foglalkozik Baranya megye népi építészetében, ezen belül is kiemelve néhány, az adott területre jellemző példát. Az a cél, hogy a térség tégláépítéséről egy átfogó áttekintést nyújtson.

Mindszenti-Varga Endre: Váci kereszttek c. kiadvány

A könyv a PMÉK Vác és Környéke Helyi Csoport közreműködésével a Vácon álló kereszttek és feszületek felmérését, történetének összefoglalását és dokumentálását célozta meg.

Szabó-Kristóf Imola: Pixelgrafika építésznek c. könyv

A pályázat tárgya egy nyomtatott oktatókönyv létrehozása, melynek témája a pixelgrafika építészeti alkalmazása. A kiadványt egykori BME építész mérnök hallgatók írták, akik a témakörben ingyenes oktatási tevékenységet folytattak a kar hallgatói számára. A könyvet építészhallgatóknak és praktizáló építésznek is ajánlják, felépítése elméleti alapon, illetve erre épülő gyakorlati részből tevődik össze.

A kiírás értelmében a teljes költségvetés maximum 50%-ára lehet pályázni. A MÉK minden esetben szerződést köt a pályázóval és kizárólag a megvalósítást követően kerül sor a támogatás átadására.

Az Elnökség az ez évi 20 millió forintos keretből összesen 3,57 millió forintot ítelt meg az első fordulóban. A döntés során a támogatások mértékében differenciált, így van olyan pályázat, ahol a legmagasabb támogatási arányt, az 50%-ot adta meg és van, ahol ez csupán a teljes költségvetés 23%-a.

Az idei évi kiírást elektronikus felületeinken, hírlevelünkben és az Építész Közlönyben is megjelentettük, ehhez képest a 17 induló kevésnek tűnhet. A visszajelzések alapján néhányan a második fordulóra „tartogatták” a jelentkezésüket, másokat a beadás előtt pár nappal történt veszélyhelyzeti kihirdetés bizonytalanított el.

Reméljük, hogy az eltolt augusztusi fordulóval még több érdekes és sokszínű szakmai program érkezik majd. A MÉK Elnökség célja az általa elindított kezdeményezéssel az, hogy olyan rendezvények és kiadványok valósuljanak meg, amelyek mind a kamarai tagok, mind a kamarák számára hasznosak.

Szakmai konzultációra, lakossági fórumra és egyeztető tárgyalásra vonatkozó új előírások

Megjelent a 143/2020. (IV. 22.) Korm. rendelet a veszélyhelyzet ideje alatt egyes településfejlesztési, településrendezési, településképi, építésügyi és örökségvédelmi, valamint közigazgatási hatósági eljárási szabályok eltérő alkalmazásáról.

A Korm. rendelet alapján április 23-tól a szakmai konzultációkat, a partnerségi és szakmai egyeztetéseket, véleménynyilvánításokat kizárólag elektronikus úton lehet lefolytatni a jogszabályban megjelölt esetekben.

A településképi véleményezési eljárás során a véleményezési eljárás lefolytatásához a kérelmező (építető) kérelmét elektronikus úton kell benyújtani, a településképi bejelentési eljárás során pedig szintén (és kizárólag) elektronikus úton terjeszthetőek elő az iratok.

A MÉK Elnökségének határozatai

7/2020. (02. 07.) sz. MÉK Elnökségi határozat

A MÉK Elnöksége egyhangúlag úgy dönt, hogy a küldöttgyűlésre előterjeszti a tanúsításokról szóló szabályozást, amelyben az MMK-hoz hasonlóan rendezi a megszünt beruházáslebonyolítói jogosultsággal rendelkezők és a beruházáslebonyolítói „mesteriskolát” végzetek helyzetét.

8/2020. (02. 07.) sz. MÉK Elnökségi határozat

A MÉK Elnöksége 5 igen, 2 nem szavazattal úgy dönt, hogy irányelvenként összesen 80 000 Ft-ot fordítson a MÉK a véleményezés szakértői díjára a jelenlegi műszaki irányelveknél bármely szerződéses konstrukcióban. A „Meglévő faszerkezetek helyszíni vizsgálata” c. irányelvebe konzulensként a Műemlékvédelmi Tagozat – díjmentesen – bevonandó.

9/2020. (02. 07.) sz. MÉK Elnökségi határozat

A MÉK Elnöksége egyhangúlag úgy dönt, hogy Lestyán Mária fogja a Tűzvédelmi Tagozatot képviselni a MÉK Továbbképzési Szakértői Testületben.

10/2020. (02. 28.) sz. MÉK Elnökségi határozat

A MÉK Elnöksége egyhangúlag úgy dönt, hogy a Magyar Építész Kamara saját halottjának tekinti Kampis Miklóst, a nemzet művésze címmel kitüntetett, Kossuth-díjas magyar építész, a Magyar Építész Kamara és a Kós Károly Egyesülés alapítóját, utóbbi igazgatóját és örökös tagját, a kamara több funkcióját is betöltő tisztségviselőjét.

11/2020. (02. 28.) sz. MÉK Elnökségi határozat

A MÉK Elnöksége egyhangúlag úgy dönt, hogy továbbra is Szalay Tihamér MÉK-alelnököt delegálja a Szerzői Jogi Szakértői Testületbe. Felhatalmazza elnökét adott esetben, kérésre, Szalay Tihamérral egyeztetve további delegálás megtételére.

12/2020. (02. 28.) sz. MÉK Elnökségi határozat

A MÉK Elnöksége egyhangúlag úgy dönt, hogy kérelemre beruházáslebonyolítói tanúsítást ad mindazoknak, akik az építész kamaránál beruházáslebonyolítói jogosultsággal rendelkeztek korábban, illetve azoknak az építész kamarai tagoknak, akik elvégezték az MMK beruházáslebonyolítói mesteriskoláját. Mindezek végrehajtására szabályzat készül és az elnökség ügyrendet ad ki. A témát a Területi Elnökök Testülete ülésére előterjeszti.

13/2020. (02. 28.) sz. MÉK Elnökségi határozat

A MÉK Elnöksége egyhangúlag úgy dönt, hogy 2020. évben is az érvényben lévő szerződésben foglalt kondíciót biztosítja az Építőipari költségvetési segédlet kiadásával kapcsolatban.

14/2020. (04. 04.) sz. MÉK Elnökségi határozat

A MÉK Elnöksége 6 igen, 1 tartózkodás mellett úgy dönt, hogy a kormány által 2020. március 11-én kihirdetett veszélyhelyzet és az azt követően meghozott korlátozó intézkedések miatt a „Szakmai programok hozzájárulási alapja 2020” esetében a március 13-i, első forduló határidejére beérkezett pályázatok közül a rendezvények, konferenciák, személyes jelenléte igénylő szakmai programok támogatásáról szóló pályázatokról döntést csak a korlátozó intézkedések visszavonása után hoz.

15/2020. (04. 04.) sz. MÉK Elnökségi határozat

A MÉK Elnöksége 6 igen, 1 tartózkodás mellett a „Szakmai programok hozzájárulási alapja 2020” március 13-i, első fordulójáról az első körben az alábbiak szerint dönt (a táblázat a www.mek.hu oldalon tekinthető meg).

16/2020. (04. 15.) sz. MÉK Elnökségi határozat

A MÉK Elnöksége egyhangúlag úgy dönt, hogy a „Szakmai programok hozzájárulási alapja 2020” március 13-i, első fordulójáról a második körben az alábbiak szerint dönt (a táblázat a www.mek.hu oldalon tekinthető meg).

17/2020. (04. 15.) sz. MÉK Elnökségi határozat

A MÉK Elnöksége egyhangúlag úgy dönt, hogy a „Szakmai programok hozzájárulási alapja 2020” második fordulójának időpontját a kialakult járványügyi helyzetre való tekintettel augusztus 31-ére tolja el.

18/2020. (04. 15.) sz. MÉK Elnökségi határozat

A MÉK Elnöksége egyhangúlag az alábbi szakmai állásfoglalást hozza:

A veszélyhelyzet kihirdetéséről szóló 40/2020. (III.11.) Korm. rendelet és az azt követően hozott korlátozó intézkedések miatt azon szakmagyakorlók esetében, akiknek az 5 éves továbbképzési időszaka vagy a beszámolóvizsga-kötelezettsége a veszélyhelyzet március 11-i kihirdetését követően és annak időtartama alatt jár le, 2020. december 31-ig kapna haladékot a kötelezettségek teljesítésére a jogszabályokban foglalt szankciók alkalmazása nélkül.

Azon szakmagyakorlók esetében, akik 2020. március 11-ig bezárolag a jogszabályban előírt továbbképzési kötelezettségüket elmulasztották teljesíteni, a fenti kedvezmény nem alkalmazható. Számukra az elérhető online kötelező és az online szakmai továbbképzéseket javasoljuk.

19/2020. (04. 15.) sz. MÉK Elnökségi határozat

A MÉK Elnöksége egyhangúlag elfogadta a „Szakmai programok hozzájárulási alapja” 2020. március 13-i határidőre benyújtott pályázatainak lezárását. Az eredmény közzé tehető a MÉK honlapján.

20/2020. (05. 06.) sz. MÉK Elnökségi határozat

A MÉK Elnöksége egyhangúlag úgy dönt, hogy a hozzá érkezett észrevételek figyelembe véve, ahol nincs kerekítési szabály, ott a konkrét PGSZ szerinti összegre módosítja a díjtáblázat összegét, a kerekítéseknél fenntartja a korábban megállapított összegeket. Ezek szerint az alábbiakban korrigálja a 2020. évi díjtáblázatot azzal, hogy a módosított összegek 2020. május 10-ét követően alkalmazhatók és a már befizetett díjknál nem alkalmazhatók.

A 2020. évi díjtáblázat a www.mek.hu honlapon tekinthető meg.

21/2020. (05. 06.) sz. MÉK Elnökségi határozat

A MÉK Elnöksége egyhangúlag úgy dönt, hogy a 102/2020. (IV.10.) Korm. rendelet és az Elnöki szabályok alapján a 2019. évi MEK és a MÉK Kft. gazdálkodásáról szóló beszámolót az erre az alkalomra összehívandó elnökségi ülésen megtárgyalja és elfogadja, míg a többi beszámolót (Elnökségi, Etikai-fegyelmi és Felügyelő bizottsági beszámolók) elkészíti, illetve elkészíteti, megtárgyalja és egyetértése esetén azokat a honlapon közzéteszi. A beszámolók jóváhagyása a vonatkozó előírások alapján a veszélyhelyzet megszűnését követő küldöttgyűlésen történik.

Álláshirdetések, kamarai tagok közleményei, MÉK szerkesztőségi információk

A Magyar Építész Kamara továbbra is segíteni kívánja a kamarai tagokat azzal, hogy ingyenesen teszi fel honlapjára a kamarai tagok eredeti tervezőkeresési közleményeit, egyéb közleményeit meglévő megbízásaikkal kapcsolatban, illetve álláskeresői híreiket.

Természetesen mód van arra is, hogy intézmények, önkormányzatok és cégek is jelentessenek meg álláshirdetéseket a MÉK honlapján.

Az álláshirdetések mostantól kiemelt helyen érhetőek el a honlap nyitóoldalán.

A közzététel díja:

20 000 Ft + áfa (összesen 25 400 Ft), hirdetésenként 3 hónap időtartamra április 28-tól.

(A korábbi közzétételi paraméterek: 30 000 Ft + áfa (összesen 38 100 Ft), hirdetésenként 1 hónap időtartamra.)

Kamarai tagok esetében a közzététel közlemény, eredeti tervező keresése hirdetmény és álláskereső esetén ingyenes.

Amennyiben állást keres, vagy állást kínál, vagy egyéb közleménye van, kérjük hogy a MÉK honlapján elérhető űrlapot szíveskedjen kitölteni.

A Construma 2020 őszén kerül megrendezésre!

A Hungexpo Zrt. vezetősége figyelembe véve a koronavírus-járvány terjedését, az előzetes optimista becsléseket meghaladó, hosszabb időtávú hatását, a CONSTRUMA építőipari szakkiállítás és az OTTHONDesign kiállítások megrendezését egy még későbbi időpontra helyezi át.

A március 11-én kialakult vis maior helyzetre tekintettel a halasztásra megjelölt júniusi időpont helyett az új időpont: 2020. október 7-11.

Jelenlegi információink és a Hungexpo Zrt.-vel történt egyeztetés alapján a Construmán **a tantermi kötelező továbbképzés október 7-én (szerdán), a MONTÁZS 2020, azaz az építész kamarai szakmagyakorlókat érintő aktuális témák - MÉK szakmai továbbképzés október 8-án (csütörtökön)** kerül megtartásra!

Mindenki, aki a korábbra meghirdetett időpontra történő jelentkezését követően rendezte a képzés

díját, automatikusan átkerült már az új időpontban tartandó képzésre (erről értesítőt küldünk számukra).

Azon jelentkezéseket, ahol a képzés díját korábban nem rendezték, töröltük.

A képzésekre történő jelentkezéseket a kormány által elrendelt korlátozó intézkedések visszavonását követően nyitjuk meg!

ÚJ TREND: **Leier**

Az építőipar hatékonyságának jövője a környezetkímélő, gyors és gazdaságos

ELŐREGYÁRTÁS

- tervezői szabadság
- rugalmas térformálás
- környezetbarát gyártás

- kevesebb munkafolyamat
- kevesebb élőmunka
- gyors kivitelezés

www.leier.hu

Lépések és intézkedések márciustól a Kamarában

A 2020. március 11-én kihirdetett veszélyhelyzet és az ezt követően hatályba lépő korlátozó intézkedések a Kamarát is gyors döntésekre és a korábbiaktól eltérő megoldások alkalmazására sarkallta.

A kihirdetés bejelentésekor épp a békéscsabai tantermi kötelező továbbképzés folyt, ahol a 100 fő feletti rendezvényekre vonatkozó korlátozás és a miniszter által előrevetített forgatókönyv alapján Hajnóczy Péter MÉK elnök a jelenlévőknek azt jósolta, hogy előfordulhat, hogy jó ideig ez lesz az utolsó tantermi képzés, amelyen a szakmagyakorlók személyesen részt vehetnek. A március óta eltelt időszak alapján jó esetben nyár végétől tudjuk a tantermi kötelező továbbképzéseket újra beindítani.

Tekintettel arra, hogy már a kihirdetésekor felmerült a korlátozás kibővítése kisebb létszámú rendezvényekre is, ezért a MÉK Elnöke a veszélyhelyzet kihirdetését követően azonnal a beszámolók, vizsgák, vizsgafelkészítések, szakmai és kötelező továbbképzések megtartását a kormány intézkedéseinek a szellemében, annak megfelelően felfüggesztette. Egyben ún. türelmi időt vezetett be annak érdekében, hogy a szakmagyakorlókat a lemondott képzések és vizsgák elmaradása a tevékenységük folytatásában ne érintse hátrányosan. Ezt követően a vizsgákra és a továbbképzésre jelentkezőket a MÉK Titkársága a törölt időpontokról értesítette, jelezvén, hogy az új időpontokról csak később születet döntés.

A Titkárság – a legtöbb területi kamarai titkársághoz hasonlóan – rendkívüli ügyviteli szünet keretében március 16-tól otthoni munkavégzésre állt át. Napi Skype-megbeszélések keretében egyeztetési azóta is a beérkező és a folyamatos feladatokat, teendőket.

A MÉK a veszélyhelyzet kezdete óta igyekszik minél több szakmagyakorlót elérni internetes felületein és közösségi oldalán a naprakész tájékoztatás érdekében a – jellemzően igen gyorsan – változó előírásokról, szabályokról. Továbbra is javasoljuk, hogy iratkozzanak fel heti hírlevelünkre, illetve figyeljék honlapunkat és Facebook-oldalunkat.

A március 17-én életbe lépő 46/2020. (III. 16.) Korm. rendelet többek között megtiltotta a rendezvényen és gyűlésen való részvételt. Ez a rendelkezés súlyosan érinti mind a területi építész kamarák, mind az országos kamara működését, mivel törvényi előírás alapján kizárólag taggyűlés, küldöttgyűlés tud meghatározott esetekben döntést hozni, amely alól vis maior helyzet okán sincs eltérő eljárási mód. Kiemelendő ezek közül a költségvetés elfogadása, módosítása és az országos szabályzatok elfogadása. A költségvetés elfogadása összefügg az egyszerűsített éves beszámoló elfogadásával és azzal, hogy azt szintén törvényi előírások alapján az Országos Bírósági Hivatal részére köteles minden kamara megküldeni.

Súlyosabb problémát jelentett azonban azon 3 területi építész kamara sorsa, ahol az ezt követő hónapokban választásokra került volna sor. A Kamarai törvény rögzíti ugyanis, hogy a választott tisztségviselők mandátuma 4 évre szól és mivel ebben az esetben sincs eltérő rendelkezés veszélyhelyzet esetére, a tisztségviselők jogszerű tevékenysége kérdésessé válik. Ebből következik, hogy a választások elmaradása a kamarák működésének leállításához vezet, amelynek következménye viszont az, hogy az érintett területi kamarai tagok szakmagyakorlási tevékenységükben (tervezés, műszaki ellenőrzés, felelős műszaki vezetés, szakértés) korlátozva lesznek.

A megoldási javaslatokkal kapcsolatban a MÉK és az MMK elnöke többször egyeztetett, a kérdések mielőbbi tisztázását és egy állásfoglalást kért a Kamara dr. György István közszolgálatért felelős államtitkár úrtól.

Fontos kiemelni, hogy – két kivételtől eltekintve – az összes területi kamara esetében az elnökségi döntések meghozatala ellehetetlenült március 17-től, az elnökségi ülések megtartására ugyanis a Korm. rendelet miatt nem kerülhetett sor és ott, ahol az Alapszabály nem biztosítja az ülés megtartása nélküli döntéshozatalt (például e-mail útján történő előterjesztés, egyeztetés és szavazás), az elnökségek nem tudtak határozat formájában érdemi döntéseket hozni.

A választások előkészítése és lebonyolítása miatt a területi kamarákat szorította az idő, a MÉK folyamatosan jelezte az igen sürgető, megoldásra váró problémát a Miniszterelnökség felé. Végül a nagypénteken kihirdetett 102/2020. (IV. 10.) Korm. rendelet teremtett átlátható helyzetet, amely külön felhatalmazást adott a MÉK Elnökének eljárási szabályok megalkotására is. Ez alapján április 14-től a veszélyhelyzet időtartamáig érvényes Elnöki szabályok léptek érvénybe, amelyek lehetőséget biztosítanak a kamarák számára, hogy elektronikus hírközlő eszköz útján (például Skpe-on keresztül) vagy ülés megtartása nélkül (például e-mailváltással) tudjanak döntéseket hozni. A Korm. rendelet előírásaival és az Elnöki szabályok megalkotásával biztosítottá vált minden területi kamara elnökségének a döntéshozatal, nemcsak tagsági, hanem a kamarák működésére vonatkozó ügyekben is. A pár nappal később kihirdetett – a MÉK Etikai-fegyelmi Bizottságának kérésének és javaslatának megfelelő – Elnöki szabályok az első- és másodfokú etikai-fegyelmi eljárások elhalasztásáról rendelkeznek, szintén a veszélyhelyzet időtartamára. A Korm. rendelet külön bekezdésben szabályozza, hogy a fegyelmi vagy etikai büntetés kiszabásánál súlyosító körülményként kell figyelembe venni, ha fegyelmi vétséget a veszélyhelyzet ideje alatt követtek el. Fontos még, hogy a fegyelmi vagy etikai felelősségre vonás elévülése a veszélyhelyzet ideje alatt nyugszik. Az Elnöki szabályok alapján a veszély-

helyzet alatt az etikai-fegyelmi eljárásokat, illetve az ehhez kapcsolódó eljárási cselekményeket el kell halasztani.

Valószínűleg a március 28-tól érvényes – és jelen sorok írásakor még érvényben lévő – kijárási korlátozás az elmúlt időszaknak egyik legnagyobb hatással bíró intézkedése volt, nemcsak a kamarák, hanem tagjaink életében is.

A MÉK Elnöksége március végétől átvált a – saját maga által a szakmagyakorlóknak is javasolt – online munkamegbeszélésekre, majd online elnökségi ülésekre. A „Szakmai programok támogatási alapjának” március 13-i, első forduló beadási határideje péntek 13-ra esett, amely sok tekintetben most nem hozott szerencsét. A MÉK a kamarai tagok és a területi kamarák számára egy szakmai programokra vonatkozó hozzájárulási alapot hozott létre ez évtől, amelyből pályázat útján olyan projektek finanszírozhatók, amelyek a tagság szakmai továbbképzését, tájékoztatását szolgálják. A kizárólag online benyújtható pályázatok közül az első fordulóra több rendezvényt, konferenciát, továbbképzést támogatandó kérelem volt, amelyek megrendezése ellehetetlenült. A MÉK Elnöksége végül úgy döntött, hogy ezek támogatásáról döntést csak a második fordulóban hoz, lehetőséget biztosítva ezzel egy esetleges későbbi megvalósításra, továbbá a júniusi időpont helyett augusztus 31-ét jelöli meg a második forduló beadási határidejének.

A vis maior helyzet kezdetétől fogva felmerül a kérdés, hogy vajon mindez miként fog hatni a tagokra, a folyamatban lévő munkákra, a munkavállalókra? Ezek a kérdések a fokozatos, egyre szigorúbb korlátozó intézkedések bevezetésével együtt egyre sürgetőbb megoldási javaslatok kidolgozását igényelték. Március 30-án tette közé a MÉK a koronavírus tervezői piacra, a tervezőkre gyakorolt hatásait felmérő online kérdőívét annak érdekében, hogy a beérkezett válaszok elemzését követően a MÉK megfelelő információk birtokában tudjon lépéseket tenni a döntéshozók felé a válság enyhítését célzó intézkedések érdekében. A területi kamarák segítségével – és az adatvédelmi szabályok betartásával – szinte minden szakmagyakorlóhoz el tudtuk juttatni felmérésünket, amelyet április 6-ig 2777 fő töltött ki. A felmérés eredményeit nyilvánossá tettük és a beérkezett válaszokat a területi kamarákhoz is eljuttattuk. Az értékelés alapján összeállított javaslatunkat eljuttattuk a döntéshozók felé.

A MÉK Elnöksége az elmúlt időszakban szinte heti rendszerességgel ülésezett az online térben 1,5-2 órás időtartamban. A megbeszélésekről minden alkalommal pár órán belül vagy a következő nap olvasható volt ennek tájékoztató összefoglalója a MÉK honlapján és Facebook-oldalán is.

A március 11-e óta eltelt időszakban az Elnökség és a Titkárság folyamatosan készítette el és tette közzé a tájékoztatókat, kamarai és elnökségi híreket a szakmai anyagok, programok mellett, amelyek közül a pandémiával kapcsolatban ezek olvashatóak internetes felületeinken:

- ▶ Vészhelyzeti tájékoztató (2020. 03. 11.)
- ▶ További intézkedések a veszélyhelyzethez kapcsolódóan (2020. 03. 16.)
- ▶ 2020.03.17-től hatályba lépő új intézkedések
- ▶ Kijárási korlátozás 2020. 03. 28.–04. 11.
- ▶ Hogyan tovább? A MÉK tájékoztatója a kialakult helyzetről (2020. 03. 28.)
- ▶ Általános tájékoztató a világvárvány egyes, biztosítási vonatkozásairól (2020. 03. 31.)
- ▶ Korona (2020. 03. 31.)
- ▶ Tájékoztató az elmaradt vizsgákról, beszámolókról és tantermi kötelező továbbképzésekről – 2020. 04. 02.
- ▶ MÉK, MMK, ÉVOSZ – sajtóközlemény

- ▶ A „salátatörvény”-tervezettel kapcsolatos tájékoztató [T/9934.] (2020. 04. 03.)
- ▶ Online felmérés – 2020. április 4-i adatok (2020. 04. 02.)
- ▶ Tájékoztató a 102/2020. (IV. 10.) Korm. rendelet kapcsán (2020. 04. 10.)
- ▶ MÉK Elnökségi (online) ülés – 2020. 04. 15.
- ▶ A Magyar Építész Kamara javaslatai a koronavírus-járvány negatív hatásainak enyhítésére (2020. 04. 20.)
- ▶ A MÉK online felmérés eredményei a koronavírus-járvány hatásairól (2020. 04. 20.)
- ▶ MÉK Elnökségi (online) ülés – 2020. 04. 22.
- ▶ Elnöki szabályok veszélyhelyzet idején – etikai-fegyelmi eljárásokra (érvényes 2020. 04. 22-től)
- ▶ Szakmai konzultációra, lakossági fórumra és egyeztető tárgyalásra vonatkozó új előírások – 2020. 04. 24.
- ▶ 2020. május 4-től életbe lépő előírások és változások – 2020. 05. 01.

- ▶ AJÁNLÁS a Magyar Építész Kamara tagjai és nyilvántartottai részére – 2020. 05. 04.

Hérakleitosz szerint „az egyetlen állandó a változás maga”, jelen vis maior helyzetben azonban a változás mindenki életére és annak minden területére fokozottan kihat. Sokan azt hihetik, hogy a kamarák kevesebb feladatot látnak el, amely részben igaz csak, hiszen sok feladatból valóban kevesebb érkezik. Az elmúlt időszak azonban újfajta, merőben szokatlan, jellemzően azonnal megoldandó kérdéseket és új feladatokat generált, amelyek száma nemcsak csökkenni, hanem vélhetően jelentősen növekedni fog a veszélyhelyzet visszavonását követően. A kamarák megtesznek minden tőlük telhetőt annak érdekében, hogy Önöket, szakmagyakorlóinkat mielőbb tájékoztassák a változásokról és kamarai ügyekben segítségükre legyenek, még ha ez az eddig megszokott módoktól eltérően valósul is meg! Ennek okán például senki ne lepődjön meg, ha esetleg éjfélkor kap egy tájékoztatást tőlünk.

Kovács Zsófia
MÉK főtitkár

Bruttó
116 600 Ft
TWR OK14
35 cm átmérő

VELUX fénycsatorna Természetesen a tető része

Hatékony bevilágítás

Természetes fényt juttat zárt, sötét terekbe.
A max. 6 m-ig toldható csövön keresztül akár a fény 98%-át továbbítja

Esztétikus kivitel

Külső megjelenése a tetőtéri ablakokéhoz hasonló, belül pedig olyan, mint egy mennyezeti lámpa

Komfort

Kiegészítőként az éjszakai órák villany-világításához LED lámpa, párával telt helyiségekbe szellőztető is beszerezhető

www.velux.hu/szakembereknek

Megbízható termékrendszer ●

Egyszerű tervezés ●

Gyors beépítés ●

Életre keltjük a fényt
1942 óta

VELUX®

A Magyar Építész Kamara javaslatai a koronavírus-járvány negatív hatásainak enyhítésére

A napjainkban tomboló koronavírus-járvány rengeteg áldozatot szed világszerte és hazánkban is. Az elsődleges cél az élet védelme, az egészség megőrzése, ugyanakkor kezdettől fogva látszik és érezhető, hogy a járványhelyzet és a védekezés súlyos gazdasági következményekkel, gazdasági visszaeséssel fog járni. Vannak ágazatok, amelyek az első pillanatban megtapasztalták ezt a hatást, a gazdaság komplett szegmensei álltak le, lehetetlenültek el.

A gazdasági mentőcsomag első kedvezményezettjeinek mindenki számára nyilvánvalóan ezeknek az ágazatoknak kell lenniük.

Az építészeti tervezés, az építőipar nem tartozik azon ágazatok közé, amelyek ebben az első körben szenvedik meg a jelen helyzetet. Ugyanakkor mindannyian tapasztaljuk már, hogy lassulnak, leállnak különböző beruházások, ellehetetlenülnek a tervezési feladatok. Ennek a folyamatnak a hossza, a vége még nem látható, éppen ezért a hatása sem mérhető, azonban az mindenképp becsülhető, hogy súlyos következményekkel jár. Szakmai kamaraként az a feladatunk, hogy jelezzük ezeket a negatív jelenségeket a döntéshozók felé, hogy igyekezzünk mérsékelni ennek a folyamatnak a negatív hatásait mind a gazdaságra, mind az építőipari ágazatra, mind pedig Kamaránk tagjaira!

Fontos annak rögzítése, hogy a késleltetett negatív hatás a járvány elmúltával is érezhető lesz. Az építőipar jellegéből adódóan lassabban reagál, lassab-

ban áll le, de még lassabban indítható újra. Éppen ezért elsődleges nemzetgazdasági érdek, hogy ezt a leállást elkerüljük, hiszen a gazdaság csak abban az esetben indítható mielőbb újra, ha lesznek beruházások, és azok mielőbb elkezdhetők, amelyhez elengedhetetlen, hogy a beruházás-előkészítés, a tervezés folyamatos legyen a járvány ideje alatt is! Annak érdekében, hogy ez biztosítható legyen, Kamaránk az elmúlt napokban országos online felmérés keretében kérte meg a szakmagyakorlók teljes körét arról, hogy mit tapasztalnak a gyakorlatban, mik a kilátásaik és milyen intézkedéseket tartanának szükségesnek.

A 9685 aktív szakmagyakorló közel 30%-a, 2777 ember válaszolta meg a kérdőívet, azaz nagyon erős mandátumot adott a MÉK számára, a véleményük képviselőjére.

A felmérésből kiderül, hogy a szakmagyakorlók közel 80% vállalkozóként végzi a tevékenységét, és ezen belül mintegy 96% egyéni vállalkozó, vagy mikro-vállalkozás. Ezt fontos rögzíteni, mert csak azok a kormányzati intézkedések, gazdaság-élénkítő csomagok tudnak közvetlenül segítséget nyújtani számukra, amelyek ebben a léptékben is elérhetőek.

Annál is inkább fontos a gazdaságélénkítés általános célján túl a mai-holnapra közvetlen segítségnyújtás, mivel a vállalkozások 2/3-a rendelkezik 3 hónappal rövidebb tartalékkal, és tekintettel arra, hogy a jelenlegi prognózisok szerint a járvány

ennél sokkal hosszabb lefolyású, ezért ezeknek a vállalkozásoknak nemcsak a hosszú távú munkát, hanem a pénzügyi túlélést, a pusztta létfenntartást is biztosítani kellene.

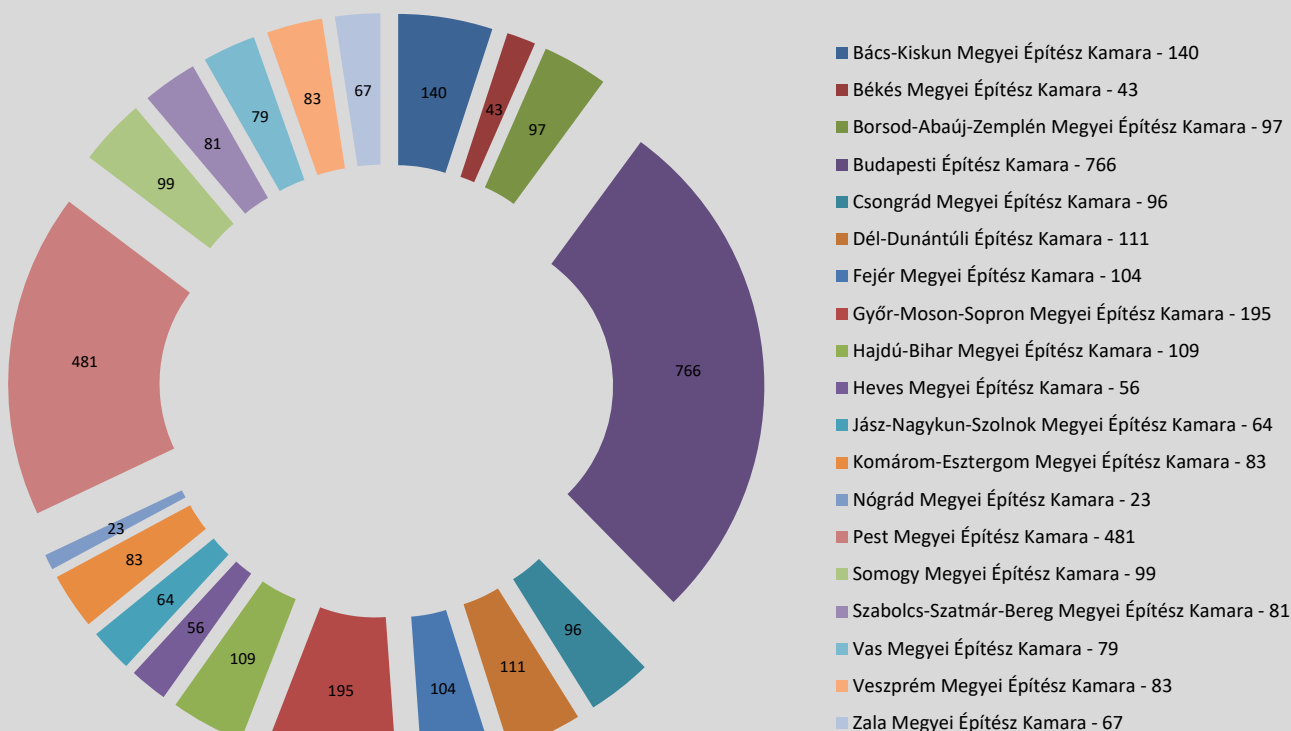
A vállalkozások közel 3/4-e igyekszik elkerülni a létszámleépítéseket, azonban a vállalkozások 11%-a a tevékenység felfüggesztésével, a vállalkozás megszűnésével számol. A kormányzati szándékkal megegyezően mindenképpen arra kell törekednie minden döntéshozónak, hogy a munkahelyek valóban megőrizhetőek legyenek, és ehhez a megfelelő segítséget az érintettek megkapják.

A szakmagyakorlók jelentős része átvált az otthoni munkavégzésre, azonban ennek hatékonyságát csökkenti az informatikai infrastruktúra állapota, a kapcsolattartás nehézsége a projekt többi résztvevőjével, a járvánnyal kapcsolatos egyéb intézkedések hatása (kijárási korlátozások, online iskolai oktatás stb.).

Az eltelt rövid idő alatt a szakmagyakorlók negyébenél már konkrétan jelentkeztek a beruházások lelassulásából, leállításából, a megrendelések, tervezői szerződések visszamondásából adódó problémák, amelyek az idő múlásával várhatóan jelentősen növekedni fognak.

A szakmagyakorlók mintegy 66%-a úgy becsüli, hogy a járvány elmúltával legalább fél évig tarthat, amíg a járvány előtti gazdasági eredményeket el tudja érni, azaz olyan távlatú intézkedések szükségesek, amelyek legalább ezt az időszakot lefedik.

Melyik Területi Építész Kamarához tartozik?

Mindezekre tekintettel a gazdaság újraindíthatósága, a munkahelyek megőrzése, a szakmagyakorlók védelme érdekében a Magyar Építész Kamara az alábbi intézkedéseket javasolja:

1. Beruházásösztönzés, gazdaságélénkítés:

Javasoljuk az állami és önkormányzati beruházások folytatását, a jövőbeli projektek előkészítésének, tervezésének, terveztetésének előrehozását.

Javasoljuk a lakásépítéshez kapcsolódó kedvezmények fenntartását, kibővítését (CSOK, 5%-os áfa visszaállítása).

Javasoljuk a már bejelentett intézkedésekben szereplő „rozsdáövezet” fogalmának jogszabályi tisztázását, valamint az ezen övezetek beépítését lehetővé tevő településrendezési tervek soron kívüli, sürgősségi eljárásban történő elkészíttetését!

Javasoljuk államilag finanszírozott bérlakásépítési programok indítását, a középület-állomány régóta tervezett kataszterének elkészíttetését.

Javasoljuk kedvezményes beruházásösztönző hitelkonstrukciók bevezetését.

2. Adó- és járulékfizetési kedvezmények:

Javasoljuk a már bevezetett KATA-kedvezmények kiterjesztését a Magyar Építész Kamara szakmagyakorlóira a veszélyhelyzet időszakára.

Javasoljuk a 47/2020. (III.18.) számú Korm. rendelet 4. § (1) bekezdés a) és b) pontjának kiterjesztését, a járulékok és adók befizetésének átütemezését, az adminisztratív határidők kitolását (adóbevallás stb.) a Magyar Építész Kamara szakmagyakorlóira vonatkozóan a veszélyhelyzet időszakára.

Javasoljuk a cégek adóelőleg-feltöltésének elengedését és a tényleges kifizetéshez igazodó áfa és adóelőleg-befizetési kötelezettség bevezetését (pénzforgalmi szemlélet) a veszélyhelyzet időszakára.

Javasoljuk a Magyar Építész Kamara cégnyilvántartásában szereplő cégek esetében a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara részére fizetendő 5000 Ft-os évi kamarai hozzájárulás eltörlését.

3. Munkahelyek védelme, munkabér-támogatás:

Javasoljuk a munkahelyek megőrzésének támogatását munkabér-kiegészítéssel az ezt vállaló vállalkozások esetében.

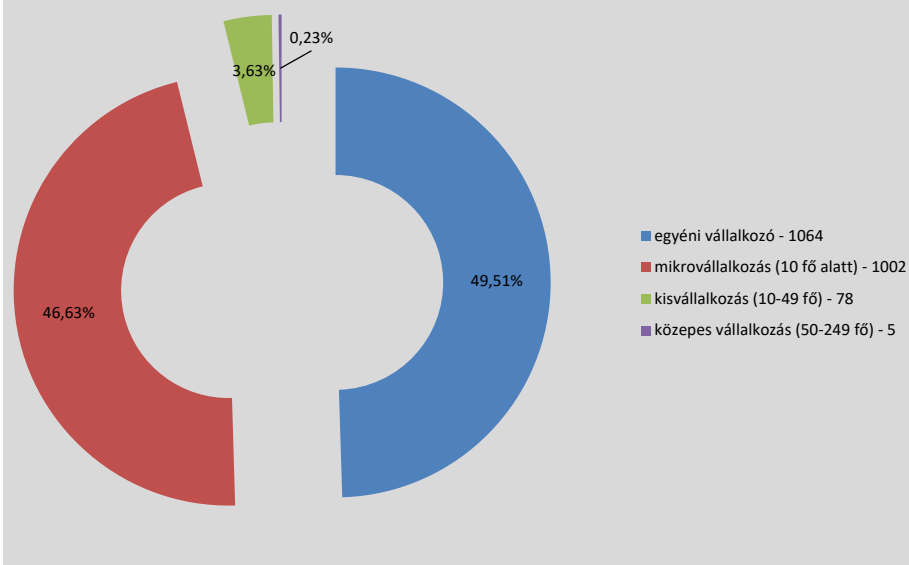
Javasoljuk a veszélyhelyzet kihirdetését követően létesített munkaviszonyok esetében egyedi járulégmentességi kedvezmények bevezetését a veszélyhelyzet időszakára.

4. Szerződéses feltételek módosítását érintő javaslatok:

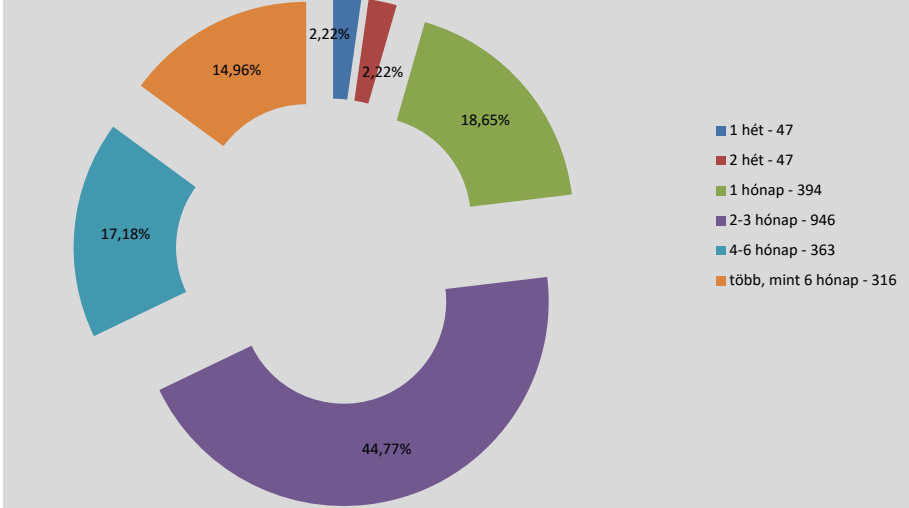
Javasoljuk, hogy a veszélyhelyzet idejére és az azt követő évre tekintsenek el a pozitív üzleti mérleg feltételétől, valamint a jóteljesítési, jótállási biztosítékok előírásától a közbeszerzési eljárások esetén.

Javasoljuk, hogy a veszélyhelyzet idejére az állami és önkormányzati projektekben kerüljön bevezetésre a részlegesen előrehozott fizetési rendszer (teljesítési előleg).

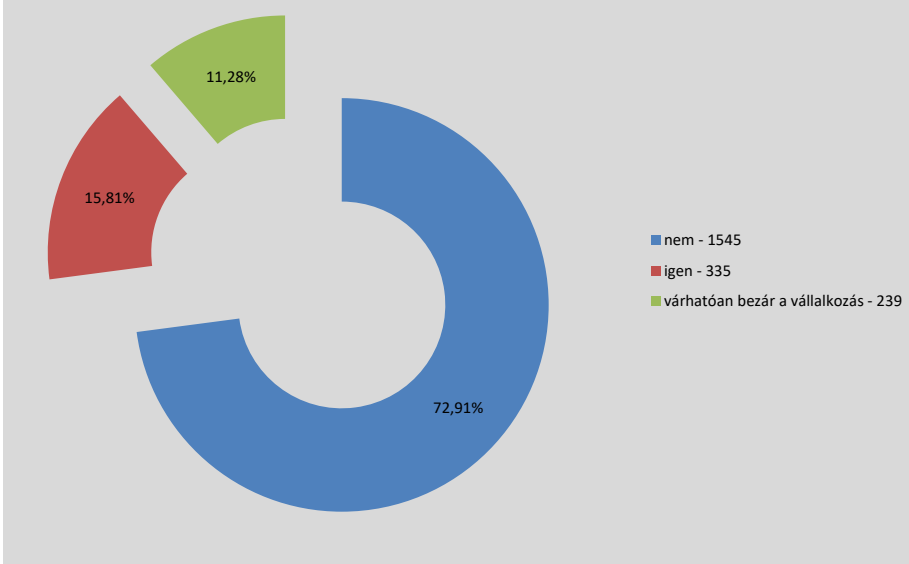
4. Vállalkozása melyik típusba tartozik?

18. A Vállalkozás pénzügyi tartalékai -bevonandó külső források nélkül - mennyi ideig biztosítják a Vállalkozás működőképességét a jelenleg ismert és prognosztizált feltételek mellett?

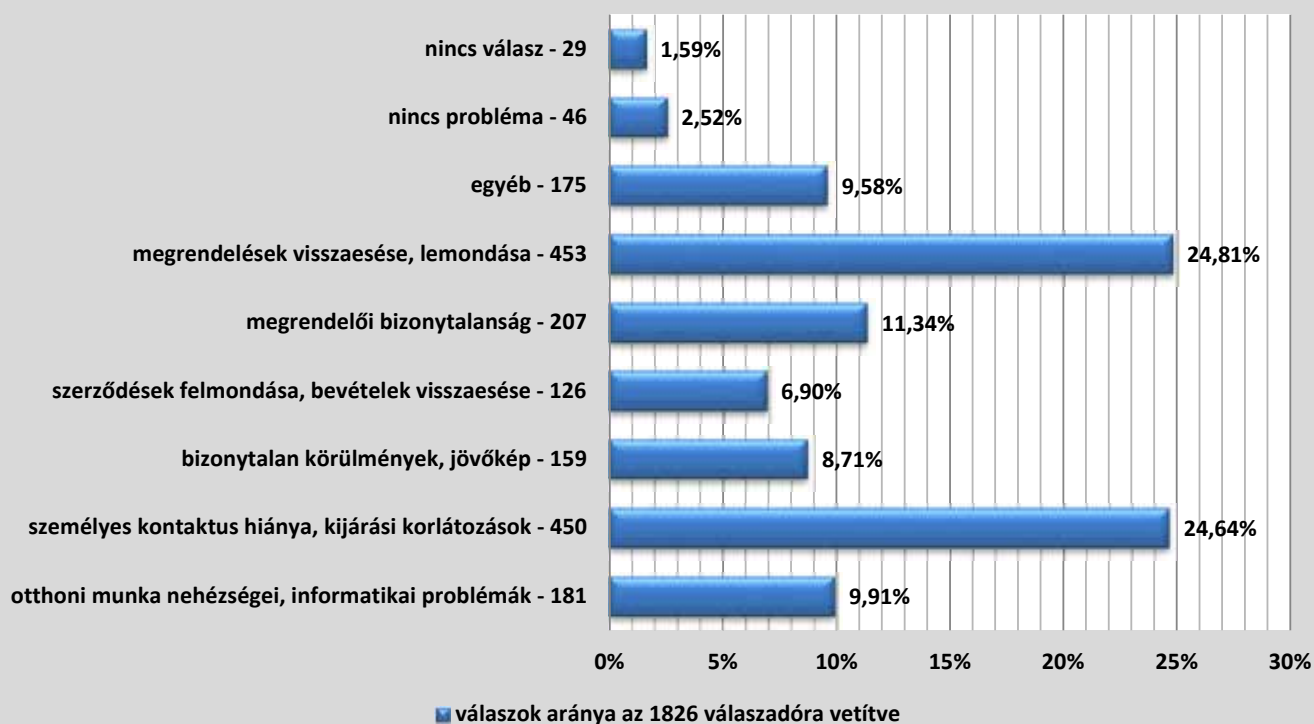
5. Vállalkozása várhatóan kényszerül-e elbocsátásokra a koronavírus-járvány miatt?

14. Mi okoz nehézséget az otthoni munkavégzésnél?

20. Jelenleg mi okozza Vállalkozásánál a legnagyobb működési problémát?

Javasoljuk az ÉVOSZ-MÉK-MMK által korábban elkészített és a döntéshozók felé benyújtott, a Beruházási folyamatok rendszere és a Tervezői szolgáltatások rendszere című szabályozás elemeinek jogszabályokba foglalását és alkalmazását.

Javasoljuk a veszélyhelyzet idejére az állami és önkormányzati projektekben a fizetési határidők 15 napra csökkentését.

Javasoljuk a megrendelők fokozott fizetési fegyelmének erősítését szolgáló rendelkezések bevezetését.

Javasoljuk a veszélyhelyzetet megelőzően megkötött és a veszélyhelyzet időszakára eső teljesítési határidejű, valamint a veszélyhelyzet során eddig megkötött tervezési szerződések határidejének kötbér tehermentes módosítási lehetőségének biztosítását.

Javasoljuk a generáltervezői, az átlátható szerződés- és munkavégzés-struktúra további erősítését, a hierarchikus, a döntési és felelősségi rendszert egyértelműen lekövethető rendszer továbbfejlesztését az additív, a folyamatok átlátását nehezítő törekvésekkel szemben a gazdaság gyors újraindítása érdekében.

5. A munkavégzést érintő támogatások:

Javasoljuk az otthoni munkavégzés elősegítése céljából informatikai eszközbeszerzési pályázatok sürgős kiírását (alacsony önrésszel, gyors lebonyolítással, széles körű támogatotti kör meghatározásával, kü-

lönösen az egyéni és a mikrovállalkozások körében). Javasoljuk a veszélyhelyzet idejére a nagy sávszélességű, korlátlan internetsomagok igénybevételeinek támogatását.

Javasoljuk a veszélyhelyzet idejére a tervdokumentációk és egyéb dokumentumok kizárólag elektronikus úton történő szállításának lehetőségét biztosító rendelkezések meghozását.

Javasoljuk a veszélyhelyzet idejére a személyes találkozások minimalizálása érdekében a különböző engedélyezési eljárások során szükséges papíralapú dokumentumok benyújtási kötelezettségének felfüggesztését, és az elektronikus úton történő benyújtási lehetőség, valamint az előírt hatóságai egyeztetések elektronikus úton történő lebonyolít-hatóságának jogszabályi biztosítását.

Javasoljuk a veszélyhelyzet idejére a személyes találkozások minimalizálása érdekében a véleményünk szerint továbbra is elengedhetetlen tervezői művezetések, építéshelyszíni kooperációk egyedi szabályozását, lehetővé téve és támogatva a fenti események videokonferenciákkal történő kiváltását, illetve a személyes konzultációkon a járványügyi védőfelszerelések alkalmazásának előírását. Az e-műveztetés részben a pandémiahelyzetre ad megoldást, de a veszélyhelyzet után is hasznos – a személyes jelenléte csak részben helyettesítő – megoldás, mely a későbbiekben is jótékonyan se-

gíti a beruházások minőségi és határidőre történő megvalósítását.

Javasoljuk, hogy a munkába adás feltételeit a Kbt.-vel összhangban mind a létrehozandó beruházás tárgya, mind az ehhez szükséges szolgáltatások minőségének és szakszerűségének biztosítása érdekében a kulturális, gazdasági élet követelményeinek megfelelően legyenek újra szabályozva az érintett köztisztviseltek bevonásával (pl. 310/2015. [X.28] Korm. rend.).

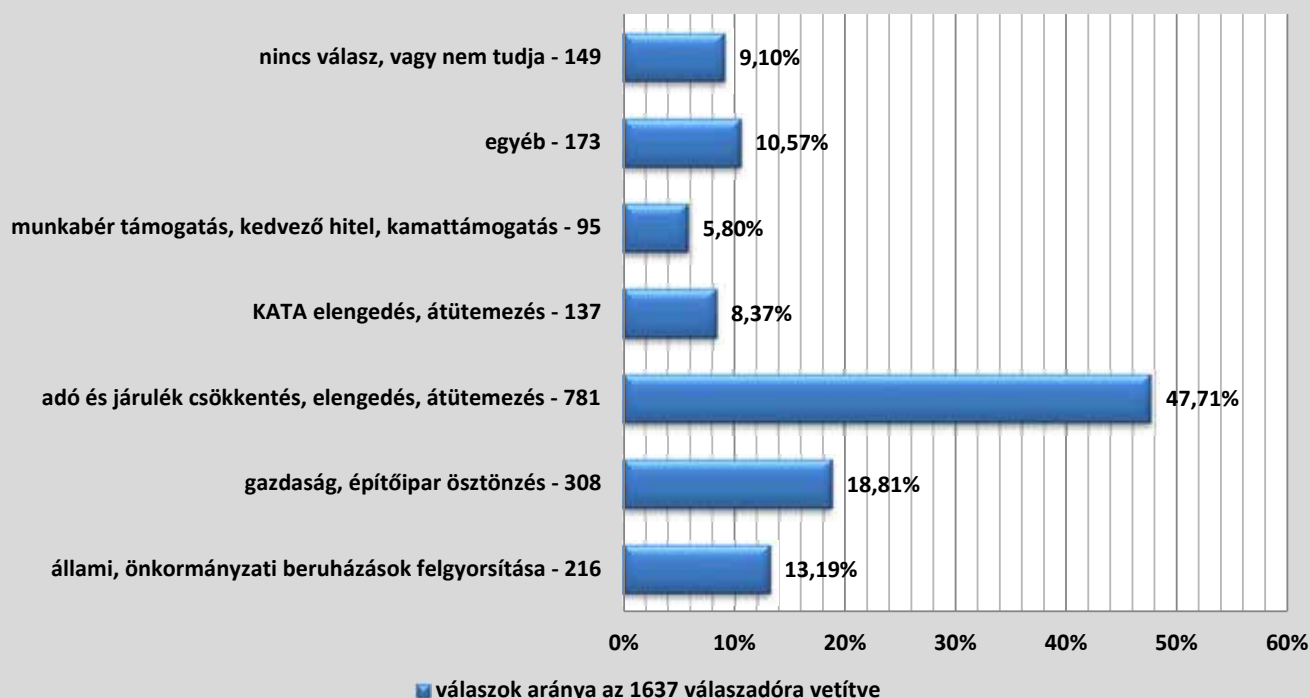
Véleményünk szerint a fenti javaslatok enyhíthetik a járvány negatív következményeit, és biztosítékot nyújthatnak arra, hogy a járvány elmúltával a gazdaság mielőbb talpra tud állni, és közös erővel vissza tudunk térni a járvány előtti időszak gazdasági növekedési pályájára.

Ebben a munkában a Magyar Építész Kamara továbbra is igyekszik minden tőle telhetőt megtenni, és támogatni minden olyan kezdeményezést, amely a tagjai és a társadalom érdekeit szolgálja, és amely segít túllépni a koronavírus-járvány nehéz időszakán!

Elemzésünket és javaslatainkat elküldtük mind a miniszterelnök úrnak, mind a Miniszterelnökségnek, mind pedig az Innovációs és Technológiai Minisztériumnak.

Tutervai Máttyás
MÉK alelnök

21. Milyen kormányzati intézkedésekre lenne szükség a tervezők, a tervező vállalkozások, a tervezési piac megsegítésére?

A tájépítész szakma jelenlegi kihívásai, aktualitásai

A koronavírus-járvány következtében kialakult helyzet

A koronavírus-járvány következtében kialakult helyzet alapvetően új kihívások elé állította (és állítja) a tájépítész szakma egészét. A parképítő kivitelezőcégek – bár nehezített feltételek és körülmények között, de – folyamatosan dolgoznak a megkötött szerződések teljesítésén. A tájépítész tervezőcégek és magántervezők munkáját erőteljesen átforgalmazta a kihirdetett veszélyhelyzet.

Néhány hét alatt nemcsak a megbízókkal való kapcsolattartás módja, az új munkák előkészítésének esélyei változtak meg, hanem a tervezés részét képező belső és a külső szakmai egyeztetések módjai, lehetőségei is, amely még a kiemelkedően jó informatikai háttérrel rendelkező tervezőcégeket is váratlanul érte. Alapvetően megváltozott a tervezőirodáink munkarendje, megváltoztak a munkavégzés technikái. Kollegáink többsége áttért a home office munkára, amely nem csak az ő munkavégzésük módját, de családjaik életmódját, időbeosztását is megváltoztatta, nehezebbé tette.

A home office átállás informatikai többletkiadásokat jelent éppúgy, mint a rendszer üzemeltetése. A belső és külső kommunikációra fordított idő rendkívül mértékben megnövekszik, ami elsősorban a projektvezetőket, cégvezetőket vonja el az alkotó tevékenységtől, ezáltal csökken a munka hatékonysága.

Az Magyar Tájépítész Szövetsége által – a tájépítész szakma helyzetének felmérésére – indított internetes felmérésnek még nincs konkrét eredménye, de az megállapítható, hogy a látókörünkben lévő tájépítész cégek döntő többsége csak annyi tartalékkal rendelkezik, amely maximum egy-két negyedévre biztosítja a működés feltételeit (a bérek és a költségek kifizetését), de új munkák és új bevételek nélkül ezek a tartalékok hamar kimerülhetnek.

A járvány jelen fázisában még nem jellemző, de annak előrehaladtával munkaerő-kiesések is lehetnek. (Reméljük, nem lesznek.) A távolabbi kilátások attól függenek, hogy az ország gazdaságát mennyire viselik meg a járvány következményei. Negatív scenárió bekövetkezése esetén jelentős forrásokat vonhatnak el más ágazatoktól, hogy az egészségügybe, az iparba csoportosítsák azokat, megállhatnak nagy állami beruházások, újak késve vagy egyáltalán nem indulnak.

A tájépítész szakmára leselkedő veszélyek

A fejlesztések lelassulnak, az új megrendelések vagy elmaradnak, vagy csúsznak. E miatt az év második felétől szinte tervezhetetlenné válik a tervezőcégek jövője.

A járvány elhúzódásán, illetve kedvezőtlen gazdasági és társadalmi hatásain túl közvetett veszélyt jelent a 2020–2027 közötti EU-s költségvetés célrendszerének elbizonytalanodása, elfogadásának elhúzódása, emiatt az EU és Magyarország közötti 7 évre szóló megállapodás késedelme, amely végső soron az ágazatok és a települési önkormányzatok következő tervidőszakra szóló – de már a jövő évi – költségvetési lehetőségeit is érinti.

Az önkormányzati szféra finanszírozásának további bizonytalanságai – a helyi adóbevételek csökkenése, illetve a védekezésre fordítandó költségek kényszerű növekedése miatt – a megbízóink többségét kitevő települési önkormányzatok éves költségvetésük felülvizsgálatára, módosítására, a források átcsoportosítására kényszerülnek, a korábban biztosra tervezett beruházások sora maradhat el, vagy csúszhat a megvalósításuk.

Probléma lehet, hogy a kisebb, kellő töketartálékkal nem rendelkező irodák elbocsátásokra kényszerülhetnek, a munkaerőpiac megbillen.

Még nagyobb probléma a tervezési díjak lehetséges visszaesése (félő, hogy ha súlyos lesz a helyzet, kiéhezettett kisebb cégek kényszerből, fennmaradásuk érdekében bármennyiért bármit elvállalnak). Ez azért is problémás, mert az elmúlt időszakban a bérek dinamikusan emelkedtek, ahogy az egyéb működési költségek is (pl. irodabérletdíj). A költségnövekedés alapját eddig a lassan, de emelkedő tervezési díjak jelentették. Ha a tartalék tőkéjüket veszített cégek fognak marakodni a kevesebb munkáért, az óhatatlanul az árak letörését fogja eredményezni.

A szakmára leselkedő veszélyek között tarthatjuk számon azt is, hogy jelentősen, közel 25%-kal csökkent a Szent István Egyetem Tájépítész és Településépítészeti Karára jelentkezők száma. Bár a kevesebb jelentkező a magyar felsőoktatási intézmények többségére jellemző, az ilyen mértékű visszaesés figyelmeztető jel kell, hogy legyen akkor, amikor az elmúlt évekre még a tájépítész szakma presztízsének emelkedése, illetve a szakemberhiány volt a jellemző.

A jelentkezések visszaesése persze nem írható a koronavírus-járvány rovására, sokkal inkább az újabb átszervezések és a felsőoktatási, rendszerintű változások miatt van elbizonytalanodás.

A sajátos ismereteket nyújtó sokoldalú tájépítész-képzés szempontjából az agrár irány erősödése – véleményünk szerint – nem szerencsés. A környezettervezés, a környezetarchitektúra és a parki kiszolgáló infrastruktúra tervezési ismeretei emelik fel ugyanis a tájépítész szakmát az építész- és építőmérnök-tervező kollégák egyenrangú partnerei közé.

Megoldásra váró problémák, amelyek megoldását a járvány megakasztotta

A járvány miatt kialakult helyzet megakasztotta azokat a tárgyalásokat, amelyek régen fennálló problémánk, a „tájépítészeti építmény” fogalmának elismertetését célozza.

Aki már egyszer is járt egy köztér- vagy parképítés kivitelezési helyszínén, annak eszébe sem jut megkérdőjelezni, hogy ott egyértelműen nem „kertészeti”, „természetvédelmi”, netán „agrár” tevékenység zajlik, hanem egyértelműen építési tevékenység. A parképítések belső költségvetési struktúrája is alátámasztja ezt, az „élő rész” legtöbbször a beruházási költség 1/4-ét, 1/5-ét sem teszi ki. Ennek a „Zöld Város” program kapcsán a szakterületért felelős minisztérium jogalkotásért felelős munkatársai számára is nyilvánvalóvá kellett válni.

A probléma gyökere, hogy a tájépítész szakma nincs kellő súllyal jelen a nagy léptékű építések lebonyolításában sem műszaki ellenőri, sem kivitelezés vezetői minőségében. Ahogy a hatósági munkában, az önkormányzatoknál megfigyelhető egy kedvező trend a „szakma beszívárgására” (egyre több helyen dolgoznak tájépítész-végzettségű zöld ügyintézők), az építőipar még mindig rosszul áll ebben a tekintetben, amiért elsősorban a jogszabályi hiányosságok tehető felelősség.

A tájépítész szakmai szervezetek – köztük kiemelten a MÉK Tájépítészeti Tagozata is – azért lobbizik, (mindaddig eredménytelenül), hogy a jogalkotó egyértelműen „építmény”-ként tekintsen ezekre a beruházásokra, és akkor nyilván a közreműködők (tervezők, műszaki ellenőrök, műszaki vezetők) szerepe és a kapcsolódó jogosultságok biztosításának szükségessége sem lehet kérdés.

Műfaji sajátosság, hogy a parképítés az építési folyamat végén következik, sokszor a munkaterület biztosítása sem egyszerű, nem beszélve a végére elfogyó forrásokról. Sajnos egy kert „nem dől össze”, ha kisebb növényanyagot ültetnek ki, vagy ha egyes drágább elemét kihagyják, esetleg silányabb burkolatokat alkalmaznak stb. Egy házat nem lehet ennyire megcsonkítani.

Némi előrelépés a két – 2019 év végi – szabvány megjelenése, mely komolyabb tartalommal ruházza fel a növénytelepítési munkákat, valamint jobban szabályozza a fák védelmét építési területeken. Mivel a szabványok szerinti építéshez komolyabb szakértelem szükséges, ez reményeink szerint magával fogja hozni a tájépítész szakmágyakörök nagyobb számú és súlyú jelenlétét a kivitelezési folyamatban. Addig tájépítész műszaki ellenőr híján marad a tervezői művezetés műfaja, amit tapasztalataink szerint a nagyobb beruházásokon szerencsére egyre komolyabban vesznek.

Hasonló problémát jelent, hogy az ágazati irányítás alá tartozó intézmények zöldfelületeinek, kertjeinek továbbra sincs gondos, értő gazdája, a zöldfelületek funkcionális és ökológikus megújítása nem szerepel a programokban. Az „Egészséges Budapest” és a kórházfelújítási program keretében, továbbá az Iskolakert programban a szakma egyetlen képzőhelye, a Tájépítészeti és Település-tervezési Kar jelezte együttműködési készségét a tervezési elvek és szempontrendszerek kidolgozására. Különösen az egészségügyi intézmények kertjeinek „alulkezeltsége” jelent gondot, hiszen az utóbbi években számos kutatási eredmény látott napvilágot, ami a kertek, a zöld környezet gyógyító és éltető hatásának, erejének a fontosságára hívja fel a figyelmet. Féltő, hogy a költségvetési szigorítások miatt nemhogy előrelépés, de még a szintentartás is nehézkes lesz.

A változtatás lehetőségei és irányai

Ha kezelhető veszteségekkel megússzuk a válságot, akkor az egészséges környezetre való igény (a megindult trend folytatásával) reményeink szerint még erősödni is fog.

Mindezek mellett kitörési pont számunkra a „zöldinfrastruktúra” tervezésében való szinte zárólagos képzettségünk. Meggyőződésünk szerint a tájépítészet fontosságát az egészségesebb környezet biztosítása miatt fontos hangsúlyozni, ebből a nézőpontból kell a szakmát felértékelni.

A megváltozó környezetben megoldás lehet, ha a szakma egy finomabb iránykorrekcióval még erősebben a város ökológiai viszonyainak javítását tűzi ki elsődleges célként, még akkor is, ha ez a dízajn vagy művészeti típusú megközelítések átmeneti háttérbe szorulásával jár is együtt. Mindeközben nagyobb hangsúlyt kell fektetni a gyakorlati ismeretek (fókuszban a korszerű növényismeret) közvetlen átadására is.

Meggyőződésünk, hogy a válsággal terhelt időszakban a források szűkülésével jelentősen növekedhet a tervezés jelentősége. Az állami és az önkormányzati szektor részéről a kevesebb forrást igénylő tervpályázatok és tervi előkészítések sokaságával lehetne a műszaki értelmiséget kiemelni (ha nem is a válságból, de a csődből), ami sajnos biztosan lesz.

Most van – illetve most lenne – idő alternatívák kidolgozására, aprólékos tervezésre, hogy átbeszéljük a céljainkat, hogy részvételi tervezéseket kezdeményezzünk és valósítsunk meg. Lehet idő

katasztereket készíteni, jogszabályok között rendet rakni, mert a fejlesztésekre szinte biztosan lényegesen kevesebb pénz lesz.

Mindezen feladatok ellátására pedig kellenek szakértőként, szakemberként a bevonható tájépítész mérnökök.

A tájépítész szakma tervezett nagyrendezvényei a koronavírus-járvány okozta veszélyhelyzet után

ÉV TÁJÉPÍTÉSZE-, illetve az ÉV JUNIOR TÁJÉPÍTÉSZE-DÍJ

A Magyar Építész Kamara Táj- és Kertépítészeti Tagozata, a Magyar Tájépítészek Szövetsége és a Semmelrock Stein + Design Burkolatko Kft., mint díjalapítók ebben az évben kilencedik alkalommal hirdetik meg az ÉV TÁJÉPÍTÉSZE-DÍJÁT, illetve az ÉV JUNIOR TÁJÉPÍTÉSZE-DÍJÁT.

A program felelős szervezője és rendezője 2020-ban Glázer Attila tájépítész-fotográfus kollegánk lesz.

A díj egy alkotó (esetleg alkotópáros vagy alkotócsapat) maximum 5 évre kiterjedő kiemelkedő teljesítményének díjazását szolgálja. Az elismerés az aktív, teljesítőképeségének csúcán álló kollégák díja, amely hangsúlyozottan nem életműdíj, hanem egy rövidebb, de igen intenzív (produktív) periódus rangos szakmai elismerése, a szakmai önbecsülés növelője, nagyobb teljesítményre ösztönző erő, a szakmán belüli kohéziós erő erősítője, mely a szakmaközi kapcsolatok építését is szolgálja, egyben korszerű kommunikációs eszközöket felvonultató PR-felület.

Az ÉV TÁJÉPÍTÉSZE-, illetve az ÉV JUNIOR TÁJÉPÍTÉSZE-DÍJ döntője, illetve a díjátadás (reményeink szerint a járvány miatti korlátozások elmúltával) 2020. október 9-én lesz a Budai Campus dísztermében.

TÁJODÜSSZEIA 2020

A 2010-ban a FUGÁ-ban, 2015-ben pedig a Viadóban megrendezett sikeres TÁJODÜSSZEIA-kiállításokat követően a MÉK Tájépítész Tagozata a Magyar Tájépítészek Szövetségével együttműködve megkezdte a „70 magyar tájépítészeti projekt” alcímet viselő TÁJODÜSSZEIA 2020 kiállítás előkészítését.

A kiállítás megrendezésére – a koronavírus-járvány miatt előállt rendkívüli helyzetre való tekintettel – előreláthatóan 2021 első negyedévében kerül majd sor.

A korábbi – a szakma elismerését elnyert – kiállítások kurátora Bardóczi Sándor volt, az arculati elemeket pedig Almási Balázs tervezte.

Az elmúlt öt év legfontosabb tájépítészeti projektjeit és eredményeit a szakmának és a széles nagyközönségnek bemutató szakmai seregszemlék korábbi sikere megköveteli, hogy a kényszerű halasztás ellenére a kiállítás és a kapcsolódó programok előkészítése a veszélyhelyzet időszakában is folytatódjon, és az idei évben összeálljon az a digitális kiállítási anyag, amely a jövő évben fizikailag is bemutatható lesz.

A TÁJODÜSSZEIA 2020 kiállítás kurátora dr. Boromisza Zsombor tájépítész mérnök, a SZIE-TÁJK oktatási és kutatási dékánhelyettese, tanszékvezető lesz, aki a kiállítás előkészítéséhez (az anyagok küldéséhez és fogadásához, illetve a kiállítással kapcsolatos kommunikáció zökkenőmentes biztosításához) létrehozott egy internetes felületet, amelynek elérhetősége: https://drive.google.com/drive/folders/1nS_EANs5mkZ1i1slhy84gY-kBykHuSD?usp=sharing tajodusszeia@gmail.com.

A TÁJODÜSSZEIA 2020 kiállítás előkészítéséről szóló tájékoztató 2020 áprilisában megjelent a tajepiteszek.hu honlapon.

Az előzetes projektjavaslatokat/nevezéseket 2020. szeptember végéig várják a szervezők. A beérkezett javaslatok közül a kiállításra kerülő projekteket – a MÉK-tagozat és az MTSZ 2-2 vezetője, illetve elnökségi tagjából álló zsűri javaslata alapján – a kiállítás kurátora fogja kiválasztani.

Mivel a kiállításra kerülő anyagnak ez év végéig össze kell állnia, ezért a szervezők már az április közepén a tajepiteszek.hu honlapon megjelent tájékoztatóban felhívták a figyelmet arra, hogy a projektek fotózására kedvező tavaszi, nyár eleji időszakot használják fel a projektek dokumentálására.

A MÉK Tájépítészeti Tagozat vezetőségi tagjai véleményének és javaslatai felhasználásával összeállította: Bardóczi Sándor, Karády Gábor, M. Szilágyi Kinga, Sándor Tamás és Szloszjár György.

Schuchmann Péter, a tagozat elnöke

Bardóczi Sándor Budapest főtájépítésze

Túl vagyunk a megválasztását követő első interjúhullámon, illetve beérkeztek az azokkal kapcsolatos támogató vagy ellenző reakciók is. Ezekből arra lehet következtetni, hogy a főtájépítész élete mégsem egy puha pázsitos réten, virágillatban és lenge szellőben fog zajlani. Számított rá, amikor elvállalta a feladatot? Mi is ez a feladat?

Sokkal nagyobb támadáshullámra számítottam (ez ilyen furcsa magyar divat), ehhez képest szinte felüdülésként ért a támogatások és az érdeklődés mértéke. A megbízatásom egyrészt az, hogy a 80 éve megszakadt folytonosságot, miszerint a fővárosnak is legyen „főkertésze”, a vá-

rosi zöldfelületeknek gazdája, azt egy modern formában létrehozam a hivatalon belül. Egy tájépítészeti osztály formájában fog létrejönni a Városépítési Főosztályon belül. Ahol egymás mellé kerül az építészet, a tájépítészet, a városrendezés és a mélyépítőmérnöki feladat, s ezek a szakmák elkezdnek egymással beszélgetni. Ez önmagában sem kis feladat, mert egy olyan bürokratikus intézménybe beintegrálni egy régen nem létező hivatali egységet, mint amilyen a főváros rengeteg keresztegységét igényel, szükségszerűen hatásköröket szervez át. Ha pedig ezzel megvagyok, akkor három feladat vár rám: a meglévő zöldfelületek védelme és kezelésének felügyelete, új zöldfelületek fejlesztése, létrehozása és a főváros természetvédelmi területeinek fejlesztése, gondozása. Ez együtt alkotja a város a zöld infrastruktúráját, amit a mellőzött szerepből a méltó helyére kell tudni helyezni.

Tudjuk, hogy minden épület felújítása bontással kezdődik, ahol a nem odavaló, nem korszerű részeket eltávolítják, hogy azután kibontakozhasson az új ház. Egy parkmegújítás esetében is óhatatlanul szükségesek bontások és vágási munkák is. Hogyan látja összeegyeztethetőnek az utóbbi időben eluralkodott „egy fát sem vágunk ki” szemléletet a szakmailag indokolt fakivágásokkal? Nem tart-e attól, hogy a minden fát védő civil mozgalmak bizonyos feladatoknál megakadályozzák, hogy a tájépítészek a legjobb végeredményt hozzák ki egy adott feladatból?

A házon belül már elkezdtünk egy várhatóan fővárosi rendeletmódosítással végződő munkát, amiben definiáljuk a fás szárú növények védelmének és a fakivágásnak a helyes egyensúlyát. Alapvetően kétféle fakivágásról beszélgetünk. Az egyik az egészségügyileg rossz állapotban lévő, illetve a kifejezetten veszélyes (kidőléssel fenyegető) fák eltávolítása, amihez bátran lehet kérni a fővárostól tulajdonosi hozzájárulást: ha ez megfelelő favizsgálattal alá van támasztva, akkor a kollégáim javasolni fogják a jegyzőnek és a politikai bizottságnak, hogy adják meg rá az engedélyt, amennyiben a veszélyes fa helyére fa kerül. Van azonban egy másik típusú fakivágás, ahol a menthető vagy egészséges fák helyére kerülne valami új építmény, azaz nem fa. Ezt az előző évtizedek gyakorlatánál sokkal kevésbé fogjuk tolerálni. Parkolóhely, új burkolat, épület, közmű vagy egyéb építmény miatt nem nagyon szeretnénk

dedikált fahelyeket elveszíteni, mert ezeket nagyon nehéz és több évtizedbe kerül pótolni. Számítunk a mérnöktársadalom kreativitására. A mérnök ugyanis csodálatos élőlény. Megadnak neki paramétereket és peremfeltételeket és szállítja hozzá az optimális műszaki megoldást. Eddig a meglévő növényzet mint peremfeltétel nem volt adott. A meglévő fák nem képviseltek különösebb értéket. Most pedig deklaráltan azt képviselnek, amihez idomulni kell. Ez nem jelenti azt, hogy zéró tolerancia lesz a fakivágásban, viszont nagyon alapos indok kell hozzá, hogy a főváros ezentúl tulajdonosi hozzájárulást adjon olyan projektekre, amely egészséges fákat nagy tömegben veszélyeztet vagy szanál. A fővárosban azonban a többszintű önkormányzatiság csak a fővárosi tulajdonra korlátozza a főváros beleszólási hatáskörét fakivágás esetében. Ezért sok esetben a kerületek hozzáállásán is fog múlni, hogy a területükön milyen feltételekkel engedik meg a fakivágást.

Történeti (vagy történeti léptékű) kertjeink jelentős része a gondozás hiánya miatt mára túlfásodott, parkból szinte erdővé vált (ilyen az Orczy-kert is). Visszaulva az előző kérdésre, ezekben az esetekben milyen utat lát helyesnek a helyreállítás során?

A történeti kertekben az irányadó a kerttörténeti tudományos dokumentáció és annak javaslatai. Ha ez azt állapítja meg, hogy az eredeti kertszerkezet helyreállítása érdekében fákat kell kivágni, annak örökségvédelmi okokból nem fogunk ellenállni. Azonban nem ez a jellemző Budapesten, nem ez jelenti a legnagyobb veszélyt a történeti kertek növényállományára. Inkább az, hogy a történeti kertet a fejlesztője (zömmel az állami szereplő) tartalék fejlesztési területként értékeli és ahelyett, hogy a történeti kertet állítaná helyre, inkább beépíti azt. Az Orczy-kert és a Városliget esetében is ezt történt, illetve történik. Ebben nem leszünk odaadó partnerek. A közparkjaink és a történeti kertek ugyanis beépítésre nem szánt területek. Ott nem új épületekkel kell(ene) rehabilitálni a parkot. Örökségvédelmi szempontból a történeti kertek ezért is a legsérülékenyebb műemléki értékeink. S sajnálatos módon egyre kisebb jelentőségű (sosem volt túlságosan nagy) az állami védelmük.

A főváros zöld céljai között számos zöldterület-fejlesztés szerepel. De sokszor itt is keveredik a „városerdő” és a „városi park” kifejezés. Kifejtené kicsit pontosabban, hogy mi is a legfontosabb különbség ezek között? És vajon melyikre van inkább szüksége Budapestnek? Vagy inkább hol, melyikre van szüksége?

A politikai egyszerűsít, vagy talán néha keveri is az erdő és a park fogalmát, ahogy sok más a zöldfelületi kérdésekben laikus is teszi. Az erdő jellemzően fából áll, minimális a kiépített rekreációs infrastruktúrája, az is elsősorban a parkerdei területeken értékelhető, a gazdasági erdőekben vagy a védődombokon egyáltalán nem. Budapest számára fontosak az erdőfejlesztések is, hiszen egyrészt befolyásolni tudják a mikroklímát, szűrnék zajt és levegőt, megkötnek szén-dioxidot, különösen a növekedési fázisukban. A Budapest mindenkié! című főpolgármesteri programban külön pont foglalkozik az újszülöttek üdvözlésére telepített fákról. Mivel Budapesten éves szinten 15 ezer újszülöttel számolhatunk, ezt a vállalat például csak erdőtelepítéssel tudjuk biztosítani. Ez nem elérhetetlen dolog: ma még jelentős mértékben tudnánk mennyiségileg is bővíteni az erdőterületeken Budapesten belül: a szerkezeti terv hatalmas tartalék területeket jelöl ki erre.

A park ezzel szemben nem csak fából áll és az épített környezet része. Minden elemében mesterséges, még a növényzetében is, amit jellemzően nemesített dísnövények alkotnak és

nincs benne spontán települt flóraelem. Még a tájképi kertek is csak mímelik a természetet, de nem természetes eredetűek, hanem mesterségesek. A parkban legalább olyan fontos a fákon túl a gyepszint, a tisztások, a sétányok, a vízfelszínek, a sport- és rekreációs lehetőségek, a közművek, a szabadtéri szolgáltatások jelenléte. Amikor a politika például a Csepel-Észak területén megvalósítandó budapesti nagyerdőről beszél, akkor valójában egy új városi nagyparkra gondol. Pont olyanra, mint amivé a debreceni Nagyerdő városba ékelődő területre-sze vált. Egy zöldfelületben gazdag új városi nagypark a cél itt, amelyet úgy 50 évente engedhet meg magának a főváros. Ennek megvalósítása azonban a fővároson kívül álló (állami) beruházás ütemezésén is múlik, a főváros viszont szeretné „szoros emberfogásban” végigkísérni ezt a kiemelt kormányzati beruházási folyamatot, hogy ne egy elkerített és beépített sportterület legyen a közpark-kommunikáció vége.

Azt nyilatkozta, hogy fejlesztési források hiányában tájépítészeti ötletpályázatok kiírásában gondolkodik, hogy legalább a szép gondolatok gyűlhessenek a Városházán, amiket azután elő lehet majd venni, ha pénz is adódik. Nem tart attól, hogy ez nem fogja kellőképpen megmozgatni a szakmát, vagy legalábbis a nagyobb irodákat? Hiszen az ötletpályázat a dicsőségen és az általában szerény díjon túl nem hoz új megbízásokat a tájépítésznek? És sokszor az sem biztos, hogy bármi is hasznosul belőlük (lásd Széllkapu ötletpályázat).

A fejlesztési források hiánya a koronavírus okozta járvány várható gazdasági hatásai miatt még inkább érvényessé vált a nyilatkozatom óta. Nem számítottam pénzbőségre a zöldfelületi fejlesztések terén, de most minden még inkább bizonytalanabbá vált, s ez ki fog hatni előbb-utóbb a tervezőtársadalomra is. Ebben a helyzetben még fontosabb szerintem, hogy a fővárosi tervpályázatokat hirdessen, tervezőket foglalkoztasson és mozgassa meg a szürkeállományt olyan kiemelten fontos fejlesztések előkészítésénél, mint amilyen például a Városháza park vagy a Római-part. Én a tervpályázatokra részvételiségi projektekként tekintek, ahol egyenesen fontos a sok vita, hogy asztalra kerüljön minden probléma és végül letisztuljanak a helyes lépések. Ezekre a vitákra pénzsűke idején több idő van. Sosem tartottam különösebben fontosnak a megvalósulás, talán azért, mert a szakmámon belül is jórészt kiemelt térségi, megyei terveken vagy településfejlesztési dokumentumokon dolgoztam, ahol 10-50 évben mérik a várható megvalósulást. A megvalósulás csak egyetlen részfeladat, ráadásul sokkal gyorsabban végbemegy, mint a tervezési program előállítás, a tervezés és a projekt-előkészítés. A megvalósulásig vezető út sokkal fontosabb. Ha az nem képvisel minőséget, akkor jobb ha nincs is megvalósulás. A tájépítészeti munka egyébként is csak részben szól megvalósulásokról. Néha fontosabb eredmény, ha valami nem valósul meg, mert az sokkal rosszabb környezetállapotot eredményezne.

A Főkert is új vezetőt kapott, akivel Önnek gondolom együtt kell működni. Miben látja a Főkert legfontosabb szerepét Budapesten? Tájépítészként, aki korábban maga is tervezett, mennyire látja jónak a mostani gyakorlatot, amikor a Főkert általában tervezője és építője is az általa üzemeltetett nagy parkoknak? Nem volna jobb ezeket a tervezéseket, fejlesztéseket kivinni a szabad versenybe, és a Főkertet megerősíteni a zöldfelület-fenntartói munkájában?

A Főkert legfontosabb szerepe a fővárosi tulajdonú és kezelésű zöldfelületek fenntartása, karbantartása, és az ehhez szükséges növénytermesztési és parképítési kapacitások biztosítása.

A Főkert alapvetően végrehajtó, amihez a főtájépítész adja a városi stratégiaét. Az új vezérigazgatóval olajozott az együttműködés, Zakar Andrásnak jó szemlélete van, sokban egyezik az én természetközeli szemléletemmel, szerintem jól meg fogjuk érteni egymást. A tervezések ügyében én különválasztanám azokat a feladatokat, ahol gyors megoldásra van szükség és egyszerűbb a feladatot kiadni a tervezésre egy a főváros 100%-os tulajdonában álló cégnek, mint közbeszerzetni vagy tervpályázatot kiírni. Itt a Főkert tervezési kapacitásaira ugyanúgy számíthatok, mint ahogy a stratégiai tervezésben a BFVT-n belül a zöldfelületi csoport kapacitásaira. De szeretném, ha nagy közérdeklődésre igényt tartó közpark-, közkert- és köztértervezési feladatok elsősorban tervpályázatokon öltenének alakot. Elemi érdekünk, hogy minőségi megoldások szülessenek és ehhez versenyhelyzet kell, nem monopólium.

Mit gondol, azzal, hogy Budapestnek hosszú idő után lett főtájépítész, példát mutathatnak a nagyobb vidéki városoknak is? Lát esetleg már erre utaló mozgólódást, érkeztek esetleg ilyen információk Önhöz?

Több kerület és vidéki település megkeresett azzal, hogy ők is szeretnének olyan posztot létrehozni, amiben gazdája lesz a városi zöldfelületeknek. Némelyik kerület megtisztelt azzal is, hogy eljutatta hozzám a főkerterési pályázatra jelentkezők anyagát, megkérdezték a véleményem. Nagyon jó lenne, ha ebből a főtájépítészségből rendszert csinálnánk, meggyőződésem, hogy a 25 ezer fő feletti magyar települések nem nagyon lehetnek már meg „főkertész” nélkül, ha komolyan veszik a zöldfelületi fejlesztéseket. Ez egyébként meglepően kis számú magyar települést érint, 60 alatti számról beszélünk, de itt nagyon jó lenne, ha a főépítészekhez hasonló stabil hálózat alakulna ki. Az még egy csavar a dologban, ha az a főkertészt főtájépítészként nevezik ki. Az egy picivel több lesz a zöldfelületek felügyelőjénél. Van némi beleszólása mindenbe, ami a közterületeken környezetalkitást jelent. A tájépítész szakmának ez régi nagy álma, örülök, hogy ebben a gépezetben lehetek egy fogaskerék.

Lesz-e beleszólása a Budapest területén lévő zöldfelületek tervezésére kiírt pályázatokba? Megpróbálja-e elérni, hogy a korábbi rossz gyakorlat, amikor nem tájépítészek döntöttek ilyen témájú pályázatokról (lásd Múzeumkert), megváltozzon?

Azzal az ambícióval szegődtem el a fővároshoz, hogy ebben kultúrát váltunk, s a Budapesten történő zöldfelületi fejlesztések tervi előkészítésénél megkerülhetetlen lesz a tájépítész szakma erőteljes jelenléte, generálszerepe. Ehhez a fővárosi projekteknél minden feltétel adott. A kerületi szinten abban az esetben lesz adott, ha a főváros társfinanszírozóként részt vesz bennük, erre elég jó esélyt láttam a koronavírus felbukkanásáig. Nagy kérdés az állami zöldfelületi projektek sorsa, de a kinevezésem óta nagyon pozitív, gesztusértékű jelzések érkeznek a KKBK és jogutódja, az FKT részéről is nemcsak kifejezetten zöldterületi fejlesztések előkészítésénél, hanem olyan állami nagyprojekteknél is, amelyek meglévő zöldfelületeket érintenek. Kérik a véleményemet és én el is mondom. Utóbbi esetben nem kevés szakmai vitánk lesz még, de a gesztust és a kapcsolatfelvételt értékelem. Kicsit még szoknia kell az állami szereplőnek is, hogy a meglévő zöldfelület érték, nagyobb érték, mint a tervezett, mert már ott van és nem kell évtizedeket várni rá, hogy beálljon. Oda nem rongyolunk be gőzerővel, hanem keressük a legkevésbé környezetileg káros műszaki megoldást. De a tanulófázist elkezdtük. Remélem sok esetben eljutunk majd a vállalható kompromisszumig.

Garázsfödém-varázsfödém

Sok családi ház tulajdonosa van abban a szerencsés helyzetben, hogy a földszinti lakószint alatt méretes helyiségek találhatóak, melyek pince-, mélygarázs-, teremgarázscélokra is jól kihasználhatók.

Az esetek döntő többségében ezek a terek fűtetlenek vagy szobahőmérséklet alatt temperáltak, emiatt az épület lakószintű fűdémszerkezetének megfelelő hőszigetelése elkerülhetetlen.

A felhasználói igények korunkban a szigorú szabályozásoknak köszönhetően már magas hőtechnikai igényekkel is kötelezően kiegészülnek. Ez a lakók számára alapvetően előnyös, hiszen az ilyen ún. alulról hűlő födémekek jól megválasztott hőszigetelésével nemcsak az alapkövetelményeket tudjuk kielégíteni, hanem a teljes fűdémszerkezet akusztikai léghanggátlását is tudjuk kedvezően befolyásolni: növelni a hőszigetelés nélküli fűdémszerkezethez képest.

Hogyan is működik ez a gyakorlatban? Mindenképpen olyan hőszigetelő anyagot kell elhelyezni, amely egyben jó hangelnyelő képességgel is rendelkezik, így képes az adott tér (pince, mélygarázs, teremgarázs stb.) használati zajszintjét csökkenteni, ezáltal pedig közvetetten a teljes fűdémszerkezet hanggátlási értéke növekszik.

Fontos feltétel a szigetelőanyag megválasztásánál az is, hogy a tűzvédelmi előírásokat betartsuk. Magántulajdonú házaknál sem haszontalan, egyéb épületeknél viszont elengedhetetlen kritérium a termék nem éghetősége. Az A1 tűzbiztonsági osztályba tartozás garantálja például menekülő útvonalak esetében is az alulról hűlő födém kívánt teljesítményét.

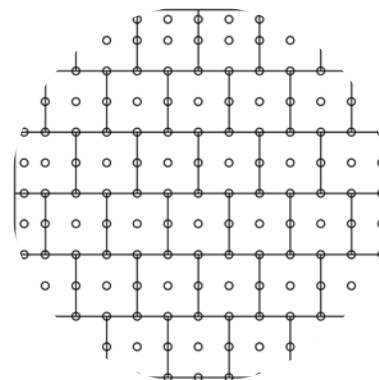
Nem elhanyagolható műszaki tény az sem, hogy az ilyen fűtetlen vagy csak temperált terekben a levegő páratartalom-ingadozása sokkal nagyobb, mint egy állandóan fűtött térben, ezért az elhelyezendő szigetelőanyagoknak hidrofóbizálnak is kell lennie.

Több olyan termék is létezik az URSA BiOnic üvegfátyol-kasírozással ellátott táblás ásványgyapottermékei közül, amely minden fenti igényt tökéletesen kielégít.

A 0,033 W/mK deklarált hővezetési tényezőjű, nagy táblás URSA BiOnic FDP4/Vv hő- és hangszigetelő termék mérete 120×120 cm. Egyik oldalán törtfehér üvegfátyol-kasírozással van ellátva, amely borítás adja majd a mennyezeten a végső felületképzést. Az optimális hatás érdekében a hőszigetelő táblákat egymáshoz szoros illesztésben kell csatlakoztatni, a sorokat egymás mellett eltolva, kötésben kialakítani, majd kizárólag mechanikailag – fémdübelekkel – rögzíteni a födém alsó síkján.

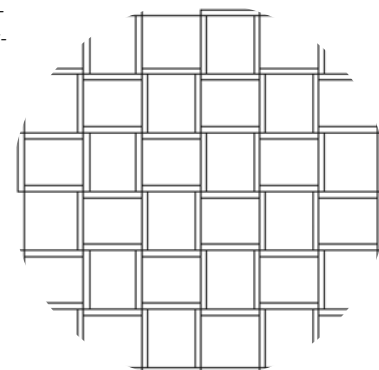
Hőszigetelő tábla és dübelkiosztás:

A szintén 120×120 cm-es nagy táblás URSA BiOnic AKP5/Vv és AKP5M/Vv szálás szigetelőanyag-táblák deklarált hővezetési tényezője 0,032 W/mK, és egyik oldalukon szintén törtfehér üvegfátyol-kasírozással ellátva készülnek. A mennyezeten végső burkolatként itt is az üvegfátyol oldal lesz látható. A termékek érdekessége, hogy a kasírozás a tábla két szemben lévő oldalán túlnyúlik, egyfajta „füles” kialakításban. A beépítés során a táblákat a födém alsó síkjára hálós kialakításban kell elhelyezni és egymáshoz képest mindig 90 fokban elforgatva kell felerősíteni, kizárólag mechanikai – fémdübeles – rögzítéssel. Így a füles kasírozás mindig átnyúlik a szomszédos termék kasírozott felületére, ezért gyakorlatilag takarást kapnak a táblatoldások.

Illusztráció az elforgatott hőszigeteléshez:

A legizgalmasabb „csinálj magad” szigetelőanyag azonban a 0,032 W/mK deklarált hővezetési tényezőjű **URSA TERRA BiOnic 62 Ph/Vv Vk** ásványgyapot! Mert ezt **ragasztani** is elég!

Ez a szálalás ásványgyapottermék nagyon könnyen kezelhető, mivel normál táblaméretű (60×120 cm). Két oldalán van különleges kasírozással ellátva: látszó felületén egy törtfehér (Vv) üvegfátyolkasír található, a nem látszó oldalán pedig egy ritkább szövésű, sárgás színű üvegfátyollal (Vk) laminált, amely a teljes felületű **ragasztás** fogadására szolgál majd.

Ezt a terméket **dübelezni nem kell**, csak cementbázisú ragasztóval ragasztani oly módon, hogy a tábla teljes felületén a ragasztót 10 mm-es fogazott glettvassal segítségével felhordjuk (elhúzzuk), ezután a táblát a födém alsó síkjára helyezve a födémhez nyomjuk. (Erre remek lehet akár egy egyéb szigetelésből ott maradt hőszigetelőtábla-méretű, 5 cm vastag URSA XPS tábla is. Vagy bármilyen merev, síma tábla, melynek a mérete

megegyezik a szigetelőtábla méretével.) Ezzel az eljárással tudjuk biztosítani, hogy a termék felületén lévő kasírozás ne sérüljön, ne gyűrődjön meg. Az egymás melletti sorokat természetesen itt is kötésben eltolva kell kialakítani.

Kiváló hő- és hangszigetelők. Hidrofóbizáltak. Páraáteresztők. Nem éghetők. A speciális kasírozásnak köszönhetően pedig elsődleges választás mindegyik alulról hűlő födémek maradéktalan teljesítményt nyújtó és hosszú távú hő- és akusztikai szigetelésére.

URSA Salgótarján Zrt.

www.ursa.hu

Prof. Hajnóczy Gyula születésének 100. évfordulójára

Hajnóczy Gyula professor úr Baján született 1920. április 5-én. Születésének helye, a hangulatos észak-bácskai kisváros egész pályája során meghatározó volt. A közösségi élet középpontjában a Duna és mellékága, a Sugovica állt, nyaranta a fürdőzés, a csónakázás, télen pedig a korcsolyázás helyszínéeként. Számos fénykép őrzi az önfelelt nyári szünidők emlékét. Szintén életre szóló útravalót adott a középiskola, a bajai Ciszterci III. Gimnázium, ahol 1938-ban szerezte meg az érettségi bizonyítványt. Az osztálytársak közül sokan életük végéig őrizték a kialakult ifjúkori barátságot.

Tanulmányai során nem alakult ki a fiatal Hajnóczyban egy olyan pályakép, ami motiválta volna a pályaválasztást. Talán a humaniorák, a nyelvek és mindenek előtt a szabadkézi rajz elsajátítása és művelése jelentett örömet a számára. Váratlan elhatározással az érettségi után az Erzsébet Tudományegyetem soproni Evangélikus Teológiai Karára kérte a főlvetelét. Már az első év végén döntött a pályamódosításról. Átjelentkezett az egyetem Pécsen működő Bölcsészettudományi Karára olasz-művészettörténet szakra. Döntését befolyásolta a családdal jó kapcsolatokat ápoló, nagyhirű lelkész és művészettörténész, Fülep Lajos is, aki zengővárkonyi szolgálata előtt Baján volt neves lelkésze a közösségnek. Pécsi egyetemi éve alatt gyakran kereste föl Fülep Lajost tanácsért, vagy csak egy kellemes délutáni beszélgetés kedvéért. Miután a kar néhány szaka átkerült Kolozsvárra, kíváncsisága és talán az új megismerése utáni vágya is a kincses városba hívta. 1940 után csakhamar katonai szolgálatra rendelték és tőle idegen területre, a vegyvédelmi alakulathoz rendelték. Érdekes, hogy kiképzése Píliszabán történt, azon a településen, ahol idősebb korában megteremtette a maga tusculanumát, ahol szép napokat tölthetett feleségével, fiával és barátaival nyaranta.

Talán már Kolozsvárott érelődött meg a döntés, hogy számára nem jelenthet életre szóló hivatást a művészettörténet. A diszciplinától nem akart elszakadni, tisztában volt kivételes rajztudásával és érezte magában az alkotó erőt. Ez az érzés vezette a Magyar Királyi József Nádor Műegyetem Építészmérnöki Osztályára. Katonai szolgálatának ideiglenes megszakításakor már tájékozódott az egyetemen, ám akkor még nem irakozhatott be a hallgatók sorába. Ismét katonai szolgálatra rendelték, és a háborút amerikai fogságban fejezte be. Bad Eublingban hadifogolyként hidat épített. Hazatérte után, 1945-ben irakozott be az Építészmérnöki Karra. Híressé vált az indexébe beragasztott fényképe alapján, ami a jóképű fiatal katonatisztet ábrázolta. Csakhamar nem csak megjelenése, de rajztudása alapján is ismertté

vált. A háborút követő évek meghatározó professzora volt Kardos György, aki Wälder Gyula tanársegédéeként végül a reneszánsz és a barokk építészettörténet oktatója-kutatója lett. Kardost a jó rajzos professzori karból is kiemelte briliáns rajztudása. Maga is azokat a hallgatókat kereste és kérte föl demonstrátornak, akik hasonlóan magas színvonalon gyakorolták az építészet egyetemmes nyelvét, a rajzot. Így kerülhetett Kardos György látókörébe Hajnóczy Gyula is, valamint a fiatalabb nemzedék jeles tagjai közül Szentkirályi Zoltán vagy B. Szűcs Margit. Hajnóczy már felsőbb éves volt, amikor Kardos professzor felkérte, hogy a Batthyány tér körüli tetőkről több nézetben rajzolja le a Szent Anna-templomot. Akkor nem volt köztudott, hogy Rákosit az Akadémia utcai irodájának ablakából látszó tornyok zavarták, és ezek közül egy vagy néhány bontását akarta elrendelni. Szerencsére a döntés nem született meg, de Hajnóczy megbízója nagy megelégedésére, méltó színvonalon teljesítette a feladatot.

Szorosabb kapcsolata mégsem Kardos Györggyel alakult ki, hanem a középkort oktató Rados Jenő professzor hívásának eleget téve, diplomájának megszerzése után az ő tanársegéde lett. Nagyszerű társak alkották akkor a „Rados Tanszékét”. Nagy Elemér, Ferencczy Károly a munkában és a kikapcsolódásban is társai lettek. Bár mindketten elkerültek az egyetemről, életük végéig megtartották barátságukat. Hajnóczy érdeklődése csakhamar az antikvitás felé fordult. Az ismeretek elmélyítésének a szándéka vezette immár másodszer a bölcsészkarra; ezúttal római koros régészetre irakozott be. Csaknem egy évtizeddel volt idősebb, mint az évfolyamtársak. Meglett egyetemi oktatóként ült be az iskolapadba. Oroszlán Zoltán professzor ki is használta „hallgatója” építészeti ismereteit, és a római kori építészet bemutatását rá bízta. Jeles epizód, hogy előadásában gyakran használta a „födém” kifejezést, amit a fiatal bölcsészhallgatók nem értettek meg, és nem is merték megkérdezni Hajnóczytól, hogy mit is jelent ez a szó. Viszont évfolyamtársai ezután Födémnek nevezték őt. Még évtizedekkel később, amikor egyszer Baján jártunk, a bajai múzeum igazgatója, egykori évfolyamtárs, szintén így szólította kedves barátját.

Régész diplomájának, majd régész doktori címének megszerzése után a Műegyetemen is teljesítette az oktatóktól elvárható tudományos pályát, és megszerezte a szükséges fokozatokat. Előbb műszaki doktor lett, majd a műszaki tudományok kandidátusa. Disszertációját, a „Térszemlélet fejlődése az ókori építészetben” éppen 55 esztendővel ezelőtt fejezte be, 1965 májusában. A Folyamköz, Egyiptom és Hellasz építészetének szisztematikus vizsgálatával cáfolta azt a korábban elfogadott tételt, miszerint a tudatos építészeti téralakítás csak a római építészetben nyert elismerést. Az általa meghaladott tétel szerint a terek és tércapcsolatok konstrukciója esetleges, intuitív folyamat volt csupán. A kandidátusi fokozat elnyerése meghozta docensi kinevezését, és az antik építészet mély, alapos ismerete, jó előadókészsége a hallgatók körében is méltán az egyik kedvenc előadók közé emelte a tanár urat. Csakhamar dékánhelyettes lett és így lehetősége volt a tanterv kismértékű átalakítására. Előbb a nyári INTERSTUDEX régészeti ásatótáborot hívta életre Aquincumban, majd 1980-tól kari szinten megszületett a történeti települések felmérését vállaló program. Ennek a több évtizedes programnak, ha kisebb léptékben is, de nem szakadt sora. Nyaranta ma is rendszeresen szervez a tanszék sikeres táborokat az érdeklődő hallgatók számára nemcsak az ország határain belül, hanem azon kívül is.

Az antik korszak épp ekkor kiemelkedő időszakként került a hazai műemlékvédelem történetébe. Sorra kezdeményezték a múzeumok a területükön lévő római kori emlékek feltárását, illetve megismertetését a nagyközönséggel. Így kerülhetett sor Tác-

Gorsium szisztematikusan feltárására és a bemutatás tervezésére, majd az aquincumi romterületnek régészeti parkká történő fejlesztésére. Az aquincumi feladat végrehajtására, a koncepció kidolgozására eredetileg a Budapesti Városépítési Tervező Vállalatot jelölték ki, a tervező pedig a csaknem pályakezdő Vladár Ágnes lett. Hajnóczit előbb szaktanácsadóként kérték föl, majd az egyes épületek tervezését már a Műegyetem keretei között maga végezhette. Itt találkozott ismét a már Kolozsvárott megismert Póczy Klára régésszel, akivel a feltárt romok periodizációját, értelmezését és végül a bemutatás részleteit dolgozhatta ki. A közös munka eredményeként született meg az először Aquincumban alkalmazott burkolati színvilág meghatározása. Az egyes épületek többségének falai alig emelkedhettek a járószint fölé. A laikusok számára úgy kísérelték meg értelmezni a „tereket”, hogy a házak belső tereit vörös salakkal fedték az egykori teraszburkolat mintájára. A félkülső terek, mint például az oszlopcsarnokok, fehér murvaterítést kaptak. A szabadban lévő felületeket pedig egységesen gyesesítették. Lényeges eleme a római építészetnek a padlófűtés rendszere. Ezeket a fűtőcsatornákat és a padozat alatti fűtőteret sárga gyöngykvaccsal fedték. A romkertet 1972-ben az ICOMOS Budapesten megrendezett közgyűlése alkalmából avatták föl. Annak ellenére, hogy építészeti szempontból nem váltak érzékelhetővé valóságos dimenziójukban a terek, a Velenicei Karta szellemében megvalósult értékes alkotásként értékelte a nemzetközi szakma a munkát. Az építész tэрalkotó szándéka pedig csaknem meghiúsította a kivitelezés befejezését. A húspiac kis mérlegházának megemlése és a megtalált féloszlopokkal történő homlokzati tagolása már csaknem elfogadhatatlan rekonstrukciós kísérletnek számított a hatóság számára.

Kiemelkedő jelentőségű alkotásnak számított a '60-as évek elején a szombathelyi Isis-szentély bemutatása. A római kori szentély elkészült „élményeztetését” a velenicei konferencia 1964-ben mint az akkor elfogadott karta elveinek első építészeti megjelenítését ünnepelte. A tiszta vasbeton szerkezetű, 1:1 léptékű homlokzati „installáció” foglalként őrizte a régész, Szentlélek Tihamér által feltárt eredeti márványfaragványokat. Az idő azonban nem volt kegyes a maga idejében korszerűnek számító szerkezethez. Talán 1992-ben, amikor fölkerestük Szilágyi István szombathelyi főépítész kollégát, az irodából kitekintve Gyuszi bácsi szomorúan jegyezte meg: „úgy szeretném még ezt a templomot rekonstruálva látni”. Ezt sajnos már nem érthette meg.

Sorozatban készültek az izgalmas római kori bemutatások Hajnóczy Gyula Fő utcai dolgozószobájában. Ezek mindegyike egy tudatosan alakított műemléki filozófia egy-egy megjelenítése állomásaként értékelhetőek. A balácai villagazdaság főépülete, vagy a kővágószőlősi mauzóleum bemutatása elveiben és megvalósításában közelítettek az elvi rekonstrukciós rajzokon elképzelt egykor látvány megjelenítéséhez. Nagyszerű rekonstrukciós rajzai bőséggel gyarapították otthoni és tanszéki gyűjteményét. Nagy elhatározással végül egy nyáron át autózva Pannóniában végigjártuk az egykori római kori helyszíneket, összegyűjtötte a friss régészeti szakirodalmat, újraserkesztette a korábban elkészült rekonstrukciós rajzokat és kiadásra készítette elő a „Pannónia római romjai” című sikeres kötetét. A kötet rajzanyagának végleges formába öntését kis csapata, fia, Péter és az egykori soproni iskolatárs fia, Krähling János, illetve jómagam végeztük. Az írás igen rövid idő alatt elfogyott. Egyre sürgették a kollégák ismételt megjelenését, amit a Műszaki Könyvkiadó már nem vállalt. Így régész kollégákkal összefogva sikerült megjelentetni a mára már szintén hiánycikknek számító Pannonia Antiqua című, négy nyelven publikált kis kötetet az Itinerarium Hungaricum so-

rozatban. Sajnos ebből az ígéretes sorozatból csak az óskori kötet került ki a nyomdából, nem utolsósorban Poroszlay Ildikó régész áldozatos munkájának.

Munkásságát a szűkebb európai szakmai közösség ismerte és elismerte. Nemzetközi konferenciák előadójának kérték föl. Tárgyi tudása, amely a helyszínen szerzett ismeretekre támaszkodott, nem csupán Nyugat-Európában, hanem a Mediterráneumban is megszerzett tudásra épült. Pályájának egyik fontos elismerését jelentette ausztriai meghívása, ami Aquincum testvérőfővárosa, Carnuntum romjainak a felmérésére és az elvi rekonstrukciók elkészítésére kérte föl.

A számtalan terv, a rengeteg egyetemi és egyetemen kívüli előadás mellett saját elméleti kutatásainak tetetözésére is jutott ideje. 1972-ben megvédte akadémiai doktori értekezését „Prolegomena az építészeti alkotás objektív értékeléséhez” címmel. A dolgozatot először az Akadémiai Kiadó németül, majd később magyarul is megjelentette. A nagyon nehéz, helyenként filozófiai mélységű szöveg méltatlanul csekély reakció váltott ki szakmai berkekben. Aki elolvasta és megértette, lelkesen kereste Hajnóczit egy-egy probléma megvitatására. Így történt, hogy Kerényi József egyik frissen elkészült épületének az elemzését kérte Gyulától. Az elvek gyakorlati igazolásához hallgatók bevonásával és az Országos Tudományos Kutatási Alap támogatásával két éven keresztül vizsgálta a térérzékelés szubjektív és objektív elemeit. Kutatásai könyv formájában már nem jelenhettek meg, hiányzott a munka lezárásához a Hajnóczitól megszokott inspiratív lendület.

Tervezte egy építészetelméleti tankönyv megírását is. Az ókori gyökerektől természetesen Vitruviuson át feldolgozta az elméleti irodalmat Alberti tíz könyvéig, a „Re de aedificatoriáig”. Kéziratban eljutott Morris és Ruskin elméletének, tehát a 19. század közepének a bemutatásáig. Az egyetemen egy kollégánól kérésére legépelte a nehezen olvasható és rengeteg idegen nevet és kifejezést tartalmazó szöveget. Ragaszkodott hozzá, hogy a gépirat korrektúráját maga végezze el. Sajnos ez a feladat már nem valósulhatott meg. Talán egyszer megkapjuk a kéz- és a gépiratot a hagyatékából, hogy méltó módon közkinccsá tessük a hazai szakirodalomban egyedülálló teljesítményként megalkotott művet. Az anyag első fejezetéből még szabadon választható tantárgyat is meghirdetett. Ez lett a legendás Hajnóczy-féle „magnóra”. A sok átdohányzott nappal és éjszaka megviselte szervezetét. Daragó László egyik aspiránsa olvasta föl és rögzítette a szöveget. Hajnóczy tanár úr pedig – mint Zeusz az Olymposon – füstfelhőbe burkolózva együtt hallgatta hallgatóival a szöveget. Néha megállította a fölolvast és élményszerű kiegészítéseivel tette teljessé a hallottakat.

1995 decemberében értesült, hogy a Tudományos Akadémia közgyűlése levelező taggá választotta. Lelkesen készült, hogy székfoglaló előadását a Műegyetemen kiadott, építészeti területen megszerzett műszaki doktorok munkásságát megírja. Az első építész, aki doktori címet szerzett, Hütl Dezső volt, és talán fél évszázadot ölel föl az az időszak, amikor előbb dr. techn, majd dr. univ címet szerezhettek az arra érdemesek. Sajnos a terv nem válhatott valóra, az 1996 szeptemberére tervezett székfoglaló előadás elmaradt. Hajnóczy Gyula 1996. augusztus 10-én a Műegyetemen eltöltött évtizedek után átköltözött a mennyei előadóterembe szeretett principalisa, Rados Jenő, egykori mentora, Kardos György és sok építésztörténetet oktató professzortárs mellé.

Dr. Mezős Tamás

Búcsúzás

Az idei év tavasza nem sok jót hozott számunkra. Nemcsak a járvány kapcsán nehezedett el a napi munkavégzésünk, a kapcsolataink egymással, a megrendelőkkel, a kivitelezőkkel, hanem el kellett búcsúznunk szeretett tanárainktól, kollégáinktól is.

Március 26-án elhunyt **Turányi Gábor**, április 10-én **Vámossy Ferenc** tanár úr, 15-én **Fekete György**.

Sok szép, méltató, emlékező cikk jelent meg mindhármójukról. Ezekhez csatlakoznék magam is néhány gondolattal, kiemelve azt, ahogyan ők szeretett szakmánkat, a belsőépítészetet segítették.

Gábort még főiskolás koromban ismertem meg, és kapcsolataink folyamatosan tartott. Amikor a MIF-en – ma MOME – az építész tanszék vezetője lett, összehívta a szakma valamennyi szervezetének tevékeny embereit, és közös gondolkodással alakította ki a képzés programját. Fontosnak tartotta a művészeti értékek képviselését, annak az építészeti komplexitásba való integrálását, a közös mű létrehozását. Megtanította a hallgatókat a Jánossy-, Szrogh-, Reimholz-szemlélet megértésére, a nem elavuló művek létrehozásának titkaira.

Vámossy (Pacni) tanár úr a végtelen (szinte elviselhetetlen) türelemre vezetett rá mindenkit a lekicsinyített, mini építészeti rajzok készítésével. Építészettörténeti óráin olyan mélységgel sajátítottuk el a történeti építészet alkotásait, azok szerkesztési elveit, hogy azokat álmunkból felkelve is fel tudjuk rajzolni – mind a mai napig. Vámossy tanár úr nemcsak az építészeti alaproblémák feltárására, hanem az emberi, biológiai és lelki alapok tényeire is megtanított minket. Soha nem felejttem el az első órája első perceit, amikor a fekete táblára felrajzolta az ember alvási ciklusát, a 3 órás periódusokat, mondva az első 3 óra után ne reménykedjünk többen, a többi időt „hasznos” (tanulmányi) dolgokra kell fordítsuk.

Fekete György a belsőépítés szakma egyetlen olyan képviselője, aki a politikában megfelelő súllyal tudott fellépni a belsőépítészet érdekében. Oroszlánharcot vívott amikor törölték a felsőoktatási képzések közül a belsőépítészetet. Összefogta valamennyi szakmai szervezetet, az ő vezetésével, közösen sikerült elérni, hogy visszakerülhetett szakmánk a képzési sorba.

Fekete György végzettségét és munkásságát tekintve is belsőépítész volt. Fontosnak tartottuk, hogy ezt valamilyen formában a nagyközönség is megismerje. Ezért a Belsőépítészeti Tagozat néhány éve elindított „Magyar belsőépítészek” című sorozatának 4. kötete az ő munkásságát dolgozza fel. Ebben a könyvben felvillantottuk néhány fontosabb munkáját, fantasztikus, mai szemmel is aktuális rajzait, vázlatait, hihetetlenül dinamikus, ugyanakkor érzékeny perspektíváit. Mint ő maga is írta, a belsőépítész munkái általában nem maradnak fenn, a rohanó és állandóan változó korunk az emberrel együtt a környezetét is változtatja. Ez a könyv egy lenyomatot akar képezni egy alkotó szakmai tevékenységéről. Ezzel együtt természetesen elismeri Fekete György közéleti, tanári és politikai munkásságát is.

Élete végén még tele volt tervekkel, a járvány nem törte lendületét, mondta: legalább van ideje művészeti terveit alkotásokba önteni saját műtermében.

Beszéltünk róla, hogy meglátogatom az új (MMA) toronyszobájában, vállalta a könyvsorozatunk legújabb kötetének bemutatását, készültünk az őszi zsenyei találkozóra. Mindig mint az egyik legeretikusabb, sokféle gondolkodó, fizikailag is tevékenykedő, jó humorú emberre fogok rá visszaemlékezni.

Az ő soraival búcsúzom:

Fekete György – ÜZENET

Üzenem a földnek, fáknak, szeleknek, vizeknek, felhőknek, hegyeknek és völgyek ölének, hogy köszönöm nekik a természeti világ felfoghatatlan gazdagságú csodáit, inspirációik kitüntetett érintéseit, s a bennük lüktető képi-tárgyi látomásokat.

Üzenem a madaraknak: turulnak, fecskének, cinegének, nádigrónak, köszönöm, hogy repülésük titkait elleshettem, csőrükből szomjamat olthattam, és énekeiket bekottázhattam könyveim lapjaira.

Üzenem az égnek: hálás vagyok a küldésért, s hogy érintéseit, bátorításait, gondoskodását legelesettebb pillanataimban is érezhettem. Köszönöm sorsom iránti figyelmét, azt a csodát, hogy reményét tudhattam a végső hazatérés biztonságának.

Üzenem a szívembe oltott enyéimnek, véreimnek, társaimnak, barátaimnak, hogy tudom, sem a küzdelmeknek, sem a feloldásukra rendeltetett sikereknek nem volna esélye, értelme nélkülük. Önmagunknak élve csupán lapos semmittevővé silányulnak még a legjobb szándékú igyekezetek is.

Üzenem ellenfeleimnek: bocsássák meg tévedéseimet, és el-lenségeimnek, hogy a művek békítő kéznyújtásaiban enyhüljön meg értelmetlenné válható haragjuk, és szelídüljenek meg a sértésekben mindig méltatlanná váló szavak.

Üzenem a destruktívoknak, a siránkozóknak, a mindig másra mutogatóknak, hogy ez irányú igyekezetük mind-mind veszteséglistájukat fogja szaporítani, amikor sorsuk elszámolóbiztosá életük egyenlegének elkészítésére majd felhatalmazást kap.

Üzenem az anyagoknak, szerszámoknak, mesterségek tanítóinak, hogy köszönöm kezeim képességeinek kiteljesítését, és a szellem embereinek, hogy a lét nagy kérdései iránti figyelmet felkelítették, éltették, és számon is kérték azokban a létfontosságú órákban, amikor tettekkel kellett bizonyítani a szándékaim tisztességét. Csak így válhattak az álmok kísérletekké, azok tervekké, hogy nyomukban a művek szárnyaikat bonthassák.

Üzenem a hazának, hogy jutalom volt fiának lenni, bölcsőjében életre ringani, erős karjaiban emberre érni, közös hajlékába szegődni nemzetmegtartó szolgálatra, ünnepre, imába foglalt hálaadásra.

Végezetül üzenem mindazoknak, akik mai örömben együtt osztoznak velem, hogy igazi áldás volt egy történelmi időben élnünk, s együtt vállalni megtisztelő szerepet a művészet Isten-áldotta varázslatában.

O. Ecker Judit

(Fotók: mma.hu és epiteszforum.hu)

Lábazatra kifejlesztetten

2021-től már csak közel zéró energiafogyasztású épületekre adható ki a használatbavételi engedély, ezért a most épülő házakat már erre kell felkészíteni. Mit jelent ez az olyan amúgy is kritikus épületszerkezeteknél, mint a lábazat?

Homlokzati hőszigetelés esetén a talajszint felett kb. fél méterrel kezdjük a lapok elhelyezését. Alatta a nedvességthatás és a fokozott mechanikai igénybevétel miatt csak olyan nagy szilárdságú, nedvességre nem érzékeny hőszigetelést célszerű használni, mint az extrudált polisztirolhab vagy a formahabosított EPS.

A speciális alapanyagból formahabosítással készülő EXPERT FIX alacsony vízfelvétele révén ideális megoldás a kritikus részek hőszigetelésére. Fokozott felületi bordázottság miatt jól tapad rá a vakolat, és bennmaradó zsaluzatként a betonnal is szilárd kötést ad. Egyenes élképzésével jól illeszkedik a homlokzatlamezekhez (AUSTROTHERM AT-H80 vagy GRAFIT REFLEX®).

A nedves körülmények között is alkalmazott hőszigetelő anyagok táblamérete hagyományosan 1,2x0,6 méter (egyenes élképzés esetén). Ez sem a pincefal hőszigetelésénél (AUSTROTHERM EXPERT), sem a lapostetőknél (Zenit) nem jelentett gondot. Lábazatoknál viszont, ahol a homlokzati lemezek 1x0,5 méteres táblaméretű elemeivel érintkeznek, nem lehet tartani azt a kivitelezési szabályt, hogy a táblákat kötésben kell elhelyezni. A lábazat szigetelését fél tábla (60 cm-es hossz) felragasztásával kezdjük, majd egész táblákkal (1,2 méter) folytatjuk azt. A fölé elhelyezett homlokzati hőszigetelő lemez egyméteres hossza miatt már a harmadik táblánál az illeszkedések egymás alá esnek, ami nem szerencsés.

Ezt a problémát egyszerűen lehet kiküszöbölni: a lábazatszigetelő elemek mérete meg kell, hogy egyezzen a homlokzati lapokéval. Az új EXPERT FIX lemezek már ebben, a kivitelezőknek kedvezőbb formában kerülnek forgalomba.

Az új méretnek azonban további előnyei is vannak. Lábazat szigetelésénél az alsó fél méter magas sáv védelmét többnyire egy lap biztosítja, ami – ha a talajszinttől kezdjük a kivitelezést – 60 cm magas szigetelést jelent. Az új mérettel ez 10 cm-rel csökken, így a költségesebb anyagból 17%-ot meg tudunk takarítani úgy, hogy a műszaki tartalom nem sérül. További előnye az új méretnek, hogy a homlokzati hőszigetelő lemezekkel megegyezően kb. negyed köbméteres bálákba csomagolva kerül forgalomba, így egyszerűbben rakodhatók, a szállítás és a tárolás során helytakarékosabb megoldást biztosít.

Gyakori kérdés homlokzatszigetelés esetén a nehezebb külső szerelvények (pl. lámpák) elhelyezése. Ilyenkor szükség lehet egy, a megszokott homlokzati lemezeknél nagyobb szilárdságú

szigetelőanyagra, és itt megint az XPS és az EXPERT FIX lemezek jöhetnek szóba. Ha a kétféle anyag táblamérete megegyezik, egyszerűbb az anyagváltás a kritikus helyeken.

Az új méretű EXPERT FIX fizikai tulajdonságai változatlanok, nagy vastagságban (40 cm) is rendelkezésre áll, így akár passzív házak szigetelésére is alkalmas.

Amikor a hőszigetelés mértékét szeretnénk meghatározni, úgy törekednünk kell arra, hogy a fal és a lábazat hőszigetelő képessége egyforma legyen. De ügyelni kell arra is, hogy lehetőleg a lábazat a fal síkjából ne emelkedjen ki (pozitív lábazat), mert ezen megáll a csapadék, és az eső, a fagy könnyebben károsíthatja a felületet. Minél jobb tehát a falazóanyag hőszigetelő képessége, annál vastagabb EXPERT FIX lemezt kell alkalmazni a betonszerkezetek előtt, hogy a fal minden pontján közel azonos legyen a hőátbocsátási tényező. A rögzítésre oldószermentes, a vízszigetelés anyagát sem károsító ragasztót (például poliuretán-bázisú ragasztó) kell alkalmazni, de szilikátbázisú felületekre (pl. beton) a homlokzati hőszigetelő rendszer ragasztója is alkalmazható. A mechanikai rögzítés szükségességét minden esetben vizsgálni kell. Az EXPERT FIX lemeze a homlokzati bevonatrendszerek elemei (ragasztó, üvegháló, alapozó, vakolat) felhordhatók, így a végső felületképzés is ismert technológiával történik.

www.austrotherm.hu

Családi ház építése egyrétegű energiahatékony falszerkezettel

Az Ytong ma már a pórusbeton színónimakefejezéseként szerepel. A „fehér téglá” természeténél fogva kiváló hőszigetelő, mert millió apró pórusba zárt levegőt tartalmaz, így nem igényel kiegészítő hőszigetelést sem. Emellett optimális nyomószilárdságú, A1-es tűzvédelmi osztályba sorolt, nem éghető minőségi falazóanyag.

Kiváló hőszigetelő képességével – egy rétegben – egyedülálló a hazai falazóelem-piacon. Emellett a CO₂-kibocsátás-csökkentés, az egészséges lakóklima és a hosszú távú fenntarthatóság élvonalas építőanyaga. Egyedülként rendelkezik „Környezetbarát Termék” védjegytanúsítással, mely igazolja a vállalat környezettudatos elhivatottságát. A hazai független intézet szavatolja, hogy a termékek megfelelnek a meghatározott környezetvédelmi követelményeknek a kitermelt alapanyagok, az alacsony energiaigényű, hulladékmentes előállítás, a kész épület energiahatékonyasága tekintetében.

Az Ytong-termékek használatával egyrétegű, energiahatékony, környezetbarát, korszerű falazatok építhetők, ezáltal a kiegészítő hőszigetelések idő- és költségvonzata megtakarítható.

Az Ytong Lambda 37,5 cm termék használatával a követelményekhez képest is magasabb hőszigetelő képességű falakat ($U=0,22 \text{ W/m}^2\text{K}$) építünk úgy, hogy eközben nem generálunk – esetleg nem átgondolt kiegészítő hőszigetelés beépítésével – páratechnikai problémákat sem.

A vállalat fontos stratégiai jellemzője, hogy folyamatosan felméri az aktuális piaci igényeket, és ennek megfelelően reagál. Innovációs termékfejlesztés és gyártásoptimalizálás eredményeként kibővült az Ytong Lambda-termékek szortimentje egy 45 cm elemvastagsággal. Az Ytong Lambda 45 cm egyrétegű energiahatékony falszerkezet növeli a beruházás értékét, hisz már idén megfelel a jövő évre tervezett szigorodó energetikai előírásoknak ($U=0,19 \text{ W/m}^2\text{K}$).

Az Ytong Lambda 50 cm széles elemeivel már passzívházak mutatóihoz közelítő ($U=0,16 \text{ W/m}^2\text{K}$) hőszigetelő képességű falazatok építhetők egyetlen munkafolyamattal, ami ebben a munkaerőhiányos időkben igen hasznos. Így az innovatív termék alkalmazása hosszú távon fenntartható és értékálló befektetést biztosít.

A 2020-ban épülő családi házak tervezésekor már érdemes figyelembe venni az Európai Unió által meghatározott szigorodó energetikai előírásokat, miszerint jövő januárjától már csak a **BB energetikai besorolású épület** kaphat használatbavételi engedélyt. Az Országos Építésügyi Nyilvántartás adatbázis alapján pusztán az ingatlanok 3,5%-a felel meg a fent említett elvárásnak. Ennek a nagyon alacsony számnak a javítása érdekében a jegybank az elkövetkező 3 évben támogatja a klímabarát termékek terjesztését, az ingatlanok energiahatékonyaságának javítása érdekében kihelyezett egy zöld lakáscélú hitelkonstrukciót.

(Forrás: Az ingatlanok négy százaléka felel meg a szigorodó épületenergetikai feltételeknek – VG online, 2020. 01. 27.)

Mit takar az a kifejezés, hogy természetes ásványi építőanyagok?

Az Ytong pórusbetonelemek alapvetően homokból, mészből és vízből állnak, melyek 100%-ig természetes alkotóelemek, ezért szinte kiapadhatatlanul a rendelkezésre állnak, továbbá ezek a falazóelemek teljes életciklusuk során sem jelentenek veszélyt az ökológiai egyensúlyra. Annak ellenére, hogy az alapanyagok ilyen nagymértékben igénybe vehetők, a Xella Magyarország Kft. figyel arra, hogy gazdaságosan használja fel a Föld természeti forrásait. Az Ytong falazóelem esetén ez azt jelenti, hogy 1 m³ kitermelt ásványi alapanyagból 4–5 m³-nyi készterméket állíthatunk elő. Az Ytong falazóelemek alkalmazásánál nem szabadulnak fel mérgező, illetve gáznemű anyagok, a termék teljes mértékben újrahasznosítható.

A pórusos, jó hőszigetelő képességű anyag és a nyomószilárdság látszatra ellentmondásos fogalmak, de az Ytong alapvetően teherhordó falszerkezet. Ez az optimális nyomószilárdság akár 2 szintes családi ház kivitelezésére is biztonságos megoldás. Az elemek nyomószilárdsága nemcsak teherhordó szerkezet építésére felel meg, de lakáson belüli nagyobb súlyú tárgyak rögzítésére is maximálisan alkalmas az erre a célra gyártott műanyag dübelek segítségével (bojler, konyhai felső szekrény stb.).

Az Ytong anyagszerkezete természetes páraszabályzóként működik ásványi alapanyagai miatt, egészséges lakóteret biztosít. A lakókomfortunk szempontjából az év egészében, így a nyári időszakban egyaránt fontos, hogy a belső terek kellően védettek legyenek a nyári túlmelegedés ellen. Az Ytong hőtároló képessége ellenáll a nappali hő sokkhatásának, valamint éjszaka kellő mértékben visszahűti magát, így a belső tér hőmérséklete mindig közel azonos marad.

Bővebben: <https://www.ytong.hu/ytelligens-epitkezés>

Szállítási költségek csökkentése

Válassza a QuadCore®-t, és az energiahatékonyság mellett csökkentse szállítási költségeit.

Napjainkban Európa hulladéktermelésének 30%-át az építőipar teszi ki, amely jelentős hatást gyakorol a környezetünkre. Ezért nagyon fontos különös figyelmet fordítani a gazdaság körforgására és a hatékony erőforrás-gazdálkodás kérdésére. Sok globális vállalat dolgozik azon, hogy termelésüket hatékonyabbá és környezetbarátabbá tegyék. Ezzel a Kingspan sincs másképp. Gyártóhelyeink az ISO 14001:2015 szabvány szerinti környezetköz-pontú irányítási rendszerben működnek, amely garantálja a magas termékminőség mellett a minél hatékonyabb hulladékkezelést, igazolva cégünk környezeti iránti elkötelezettségét.

A Kingspan modern, kényelmes és élhető épületek létrehozásában nyújt teljes körű segítséget a burkolati rendszer kialakításához, optimalizálva a gyártási folyamatok mellett a termék életciklusában lényeges szállítási fázist is. A szállítási feladatok optimalizálása nem elhanyagolható szempont, nemcsak a költségek nagysága miatt, hanem azért is, mert minél több teherautó vesz részt a szállításban, annál nagyobb szén-dioxid-lábnyomot hagyunk hátra örökségként a jövő nemzedékek számára.

Az innovatív QuadCore®-termékeinkkel olyan hatékony építési megoldásokat kínálunk a piac számára, amelyek nemcsak pénzt takarítanak meg Önnek, hanem a környezetünket is kímélik. A 100%-os hatékonyság érdekében nemcsak a gyártás során felmerülő környezetkímélő megoldásokra kell odafigyelnünk, hanem optimalizálnunk kell az összes többi építési folyamatot is, többek között a panelek építkezésre történő szállítását. Ebben a kérdésben az innovatív QuadCore® hőszigetelésű panelek nagy segítséget nyújtanak.

Minél jobb hatásfokú a hőszigetelő anyag, annál vékonyabb kivitelben építhető be ugyanazokkal az elvárt hőtechnikai paraméterekkel. Minél vékonyabb a panel, annál több fér fel belőle egy kamionra, így annál kevesebb szállítóeszközt lesz szükség a kiszállítás során. A QuadCore®-termékek alkalmazása csökkenti a szállítási költségeket és a szén-dioxid-lábnyom nagyságát is. Mivel azonos vastagság mellett kétszer annyi hőmegtartó képességgel rendelkezik, mint az ásványgyapot, ugyanazon 0,24W/m²K hőátbocsátási tényező (U-érték) biztosításához ásványgyapot-szendvicspanelből közel 200 mm vastagságúra van szükség, míg a QuadCore® hőszigetelő habbal rendelkező szendvicspanelek ugyanezt már 100 mm vastagságban teljesítik. Ez azt jelenti, hogy egy teherautó kétszer annyi mennyiségű QuadCore®-panelt képes az építkezés helyszínére szállítani, mint azonos hőtechnikai teljesítményű ásványgyapotpanelt. Számszerűsítve, ha átlagosan egy járművön 480 m² QuadCore®-panel fér el, akkor a jóval vastagabb ásványgyapotpanelből mindössze 240 m².

Kisebbsúly kevesebb költség

Akár 50% megtakarítás a szállítási költségeken

Ugyanazon hőszigetelő teljesítmény eléréséhez a QuadCore® technológiával készült szendvicspanelek esetén fele olyan vastagságra van szükség mint ásványgyapotos mag esetén, ami fele akkora súlyt is jelent! Ennek eredményeként akár 50%-kal csökkentheti szállítási költségeit, illetve kisebb lesz a művelet karbon lábnyoma is.

A QuadCore®-szendvicspanelek alkalmazása esetén a projekt költségeiben akár 50%-ot is megtakaríthat a szállítással, és ami a lényeg, egyúttal jelentősen csökkentheti a szállítás környezetkárosító hatásait.

Építsen energiahatékony épületeket a Kingspan segítségével, és óvja hatékonyan környezetét a QuadCore®-hőszigeteléssel.

POWERED BY
QuadCore®
TECHNOLOGY

Kingspan®

Ne vágj ki több fát!

alkus műanyag zsaluhéj

100%-ban famentes technológia

MEVA Zsalurendszerek Zrt. 1047 Budapest Labdarúgó u. 19. / Tel. +36 1 272-2222 / E-mail: info@meva.hu / www.meva.net

SZERELT KABIN RENDSZER, PARAVÁN FAL

ES-SV 28 wc válaszfal rendszer

ES-SV C13 szerelt válaszfal rendszer

ES-SZV 28 zuhany válaszfal elem

ES-PSV C10 pissoir paraván-fal

WC, öltöző fülke rendszer

Strapabíró és esztétikus, gyorsan kivitelezhető, költséghatékony megoldás. Alapanyaga 18/28 mm vastag tömör, sűrített forgácslap, kopásálló és könnyen tisztítható műgyanta felülettel. Az élék minden oldalon eloxált alumínium profillal zárva, ajtó falca lágy záródás érdekében gumitömítéssel. Kilincs anyaga alapkivitelben eloxált alumínium, a lábak rozsdamentes acélból, padló egyenetlenségéhez állítható kivitelben készülnek.

Zuhany kabin

Magas minőségű, vízálló fülke rendszer. Zárt zuhanykabin kialakításához, illetve extrém páratartalmú helységekből wc vagy öltöző blokkok leválasztására is javasolt. Alapanyaga 12/13 mm vastag tömör „compact” műgyanta lap, mely elzárást nem igényel. Rozsdamentes vasalatokkal szerelve (rögzítő elemek, merevítések, fogantyúk, pántok, lábak).

Zuhany válaszfal elem

Közösségi zuhanyzók térelválasztásához kínál gyors, professzionális de kedvező árú megoldást. Alapanyaga 28 mm vastag vízálló műanyag szendvicspanel lap, élei eloxált alumínium profillal zárva. Közvetlenül a zuhany tálcára helyezhető, vagy lábra is állítható. Standard méretű elemek készletről is elérhetők.

Pissoir paraván

Masszív, stabil, könnyen tisztítható térelválasztó elem, 12/13 mm vastag tömör „compact” műgyanta lap alapanyagból, rozsdamentes szerelvényekkel. Készülhet konzolos kialakítással, vagy lábra állított, padlóhoz rögzített kivitelben is.

Bello-Expert Kft.

H-2112 Veresegyház, Erkel Ferenc tér 1. www.kabinyar.hu info@belloexpert.hu

MINŐSÉGI TERMÉKEK. GARANCIA.

Mapetherm Tile System

Az egyedi és divatos, burkolatos hőszigetelő rendszer

Manapság a hőszigetelést legtöbb esetben a hagyományos, vékony színvakolattal ellátott teljes hőszigetelő rendszerrel (THR) oldják meg. Ezen rendszer alkalmazása esetén a felragasztott és dűbelezett hőszigetelő lapra egy üvegszövet-hálóval erősített, kb. 3-4mm vastag simítóréteg kerül, majd egy vakolatlapozó, erre pedig egy, a megrendelő által kiválasztott színárnyalatban színezett vékonyvakolat kerül felhordásra.

A vakolatgyártók igyekeznek a lehető legkülönbözőbb színárnyalatokat és szemcseméreteket is elérhetővé tenni a megrendelők számára – a Mapei Kft.-nek is óriási a termékválasztéka –, hogy ezek a **vékonyvakolatok a különböző esztétikai igényeknek megfelelhessenek**. Ügyes építések akár egy felületen belül is még játszhatnak különböző színekkel, de ezzel a megjelenés lehetőségeinek tárházát ennél a rendszernél ki is merítettük.

Felmerült tehát az igény arra, hogy a **belsőépítészetben már széles körben és igen nagy választékban alkalmazott burkolóanyagok az épületek külső homlokzatán is megjelenjenek**. Milyen jó lenne, ha a kedvenc burkolólapunk a házunk homlokzatán is ékeskedhetne. Feltehetnénk a házunkra egy modern megjelenésű kerámiaburkolatot, vagy egy tradicionálisabb megjelenésű klinkertégla-burkolatot. Vagy a homlokzatunk akár csak egy részét is megoldhatjuk így, csak hogy teljesen egyedi legyen a házunk megjelenése. Burkolólapok esetén mind a színekben, mind a mintázatokban ma már óriási választék áll rendelkezésünkre. De játszhatunk még például a lapméretekkel, vagy a lapok elhelyezésével egymáshoz, vagy egy másik fajta laphoz képest.

Könnyen belátható, hogy ha lenne egy ilyen rendszerünk, annak erősebbnek kellene lennie, mint egy hagyományos színvakolatos rendszer. Olyan követelményeknek is meg kellene felelnie a rendszernek, mint például a nagyobb lapok hőmozgása miatti nagyobb rugalmasság vagy nagyobb teherbírási.

Erre az igényre fejlesztette ki a Mapei a Mapetherm Tile System nevű burkolatos hőszigetelő rendszerét, amely lehetővé teszi, hogy a fent részletezett esztétikai előnyöket kiaknázhassuk. De milyen további előnyök származhatnak abból, ha ilyen rendszert alkalmazunk?

Az garantált, hogy ha burkolatos rendszert alkalmazunk, akkor a **homlokzatunk teljesen egyedi lesz**. Szinte biztos, hogy még csak hasonlítani sem fog a környezetünkben épült házak homlokzatához, ki fog tűnni az épületünk a többi közül.

De **nem csak esztétikai előnyei vannak** egy ilyen épületnek, hiszen ahogy említettük, egy **burkolat jóval ellenállóbb és tartósabb** egy vékonyvakolatnál.

Milyen hatásokat értünk ez alatt?

Például a **Mapetherm Tile System az időjárás hatásainak jobban ellenáll**, gondoljunk csak egy kiadós jégesőre, amelytől biztos, hogy a homlokzatunk nem fog károsodni.

De megemlíthetjük a Nap által folyamatosan kibocsátott **UV-sugárzás fakító hatását is**, amely bizonyos színvakolatokat érzékenyen érint, de a **Mapetherm Tile System burkolólapját nem fogja kifakítani**.

Az időjárás hatásai mellett **más környezeti hatásokat is megemlíthetünk**, hiszen a légkörben található **szén-dioxid**,

Zala Springs Golf Resort, Zalacsány

esetleg más agresszív gázok szintén károsíthatják a homlokzatunkat és a különbség egyértelmű a kétféle hőszigetelő rendszer között.

Ütésszilárdság szempontjából sem mindegy, hogy mit bír egy hőszigetelő rendszer. Könnyen belátható, hogy a **Mapetherm Tile System** nemcsak a falnak támasztott bicikli által okozott mechanikai hatásnak áll ellen, hanem jóval nagyobb hatásoknak is.

Nem elhanyagolható szempont a felület karbantarthatóságának kérdése sem. A **Mapetherm Tile System könnyen tisztítható**, illetve ha valamilyen okból kifolyólag egy burkolati elem mégis tönkremegy, annak pótlása, cseréje egyszerűen megoldható, nem kell, hogy a teljes homlokzati felületet érintse.

A fentiekben részletezett sokrétű védelmi funkcióknak köszönhetően a **Mapetherm Tile System élettartama is jóval meghaladhatja a vékonyvakolatos záróréteggel rendelkező THR élettartamát**.

Bár némileg eltérő anyagokból épül fel a burkolatos hőszigetelő rendszer, de összességében annak kivitelezése nem sokkal bonyolultabb, mint egy hagyományos vékonyvakolatos rendszer kivitelezése. A rendszer felépítésénél nem kell teljesen új módszereket alkalmazni. Ugyanakkor a különbségekre és a részletekre oda kell figyelni, hogy a végén az új rendszerrel valóban megnyerhessük a korábbiakban részletezett előnyöket.

A **Mapetherm Tile System** a szakmai zsűri tetszését is elnyerte, amikor a rendszer 2018-ban elnyerte a Construma-díjat.

Összhang és egymásra hatás – Építészet és térelépítés... Gül Baba türbe belsőkert és közpark

A terület – három – alaprajzilag, magasságilag és funkcionálisan elkülönülő részből tevődik össze:

- ▶ Türbe kerengővel körbezárt műemlékterülete (1600m²) ±0,00=135,88 m
- ▶ Fügőkert és a Mecset utcától felvezető lépcsős járda (3200m²) 120,00–138,00 m
- ▶ Turbán u. – Apostol u. között közlekedést + P biztosítva (2300m²) 141,00–147,00 m

A tervezés során követelménynek tekintettük:

- ▶ A türbe főbejárata előtt egy reprezentatív „fogadóter” kialakítását, mely kiegészítője a háttér építészeti egységnek, kiemelt hangsúlyt adva az itt álló bronz „Gül baba”-szobornak.
- ▶ Akadálymentes megközelítést biztosítani a kilátóterasz és a lift előteréhez, valamint a kertbe betekintést adó íves mellvédfalakhoz.
- ▶ A türbe falakkal határolt kertjében: az eredeti térszerkezet megtartását, a burkolatok és a műtárgyak teljes átépítését fagyálló mészkőből, a DK-i és DNY-i új teraszokat stabilizált zúzott-kő-felülettel kialakítva.
- ▶ Labirint padlócsatorna kialakítását: szökővizekkel, rejtett világítással és muránói üvegmozaik belső burkolattal, a mediterrán jelleget hangsúlyozva.
- ▶ A türbe és a környező lakóépületek gyalogos megközelítését biztosítani a Mecset u. és Turbán u. közötti lépcsős járdával, antracit Dresden téglaburkolattal, a süttői tömlépcsők beépítésével.
- ▶ A Gül baba utca és a türbe főbejárata közötti gyalogos kapcsolat javítását, „visszaépítve” az eredeti lépcsősort.

- ▶ A Mecset u. és a Gül baba u. között „átjárást” biztosító sétány és a felújított téglafalhoz kapcsolódó pihenőhelyek kialakítását TerraWay vízáteresztő járőfelülettel.
- ▶ A Turbán utcától a türbe főbejárataig 3,5 méter széles vegyes forgalmú út biztosítja a mozgás-sérültek behajtását a lépcsős járdával azonos téglaburkolattal.
- ▶ A fügőkert támfalainak – statikai terv szerinti – műszaki felújítását (hátfalszivárgók, vasbeton szerkezetek stb.). Az elavult járőfelületek átépítését élére állított Landhouse 26/14/5 TIP. téglaburkolattá, kiegészítve mediterrán jellegű örökzöld díszcserjékkel (Prunus, Photinia, Buxus, Berberis, Cotoneaster), évelőkkel (Lavandula, Salvia, Rosmarinus, Iberis stb.), alacsony törzsű formavévényekkel (Magnólia, Liquidambar, Ginkgo). A teraszok karakternővényei a zárt felületet alkotó Teahybrid bokor- és magas törzsű rózsák különleges fajtái.
- ▶ A teraszok szintje kis eltéréssel változatlan maradt. A szintek közötti átjárást a nyugati kerítésfal mellett új lépcsősor biztosítja.
- ▶ A fügőkert kiemelt részei: az egykori Wagner-villa boltíves pince bejárati falszakaszát kísérő pihenőterek – „illat” és „párakert” formájában – kőpadokkal kiegészítve.
- ▶ Követelmény volt: az automata kertöntözés kiépítése az erős benapozottság és részsűs terepfelszín miatt.
- ▶ Tér- és díszvilágítás: alacsony fénypontmagasságú (h3,5m), „melegfehér” fényű oszloplámpákkal, nem zavarva a Türbe városképi látványát. A burkolatba és a kísérőfalakba

süllyesztett LED-pontfények világítják a kerengő árkádjait, a szökőkút háttérét és a függőkert zárőfalának boltíveit.

- ▶ Anyagok: a szabályozási tervnek megfelelően kizárólag nemeskő burkolatokat használtunk: fagyálló mészkő és égetett téglá formájában.

A tervezés során igyekeztünk megteremteni az építészet és térelépítés közötti összhangot és kölcsönhatást az architektonikus formák, az anyaghasználat és a tartalmi hangsúlyok kialakításában.

Andor Anikó
Ybl-díjas táj- és kertépítész

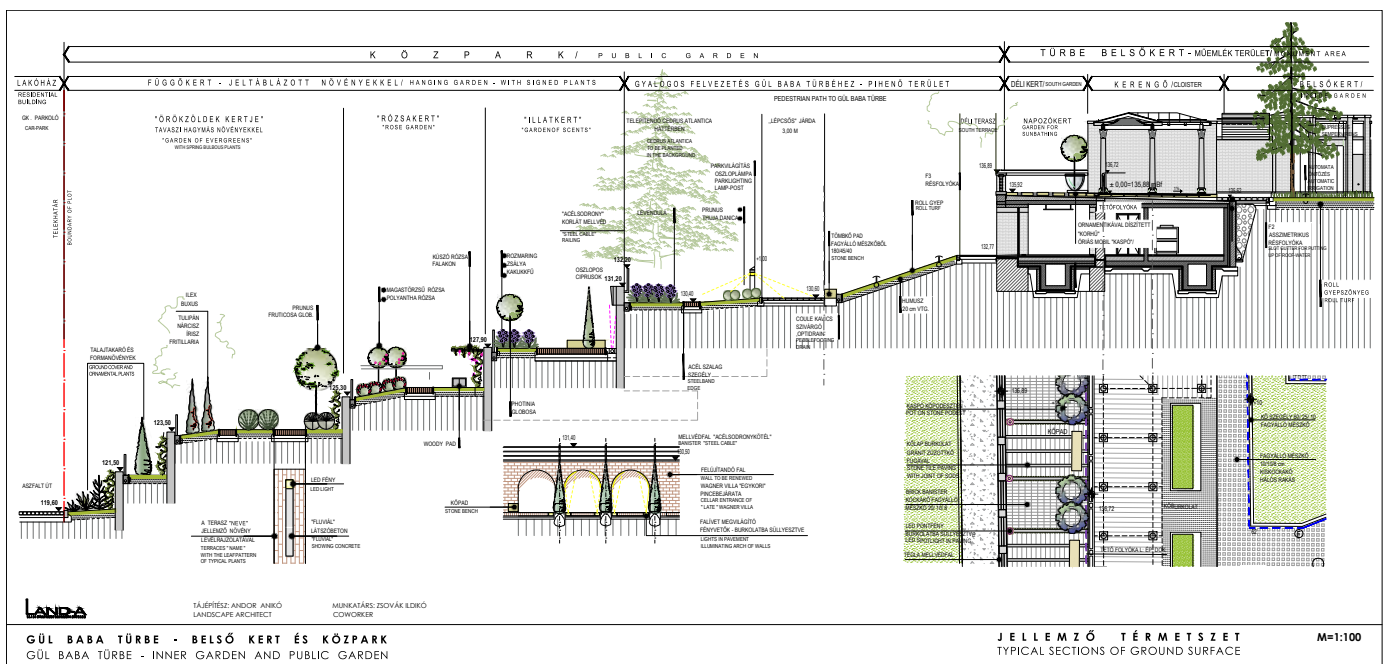
Generál tervező: Mányi István Építész Stúdió Kft.

GÜL BABA
ÖRÖKSZÖRŐ ALAPÍTVÁNY

KÜLGAZDASÁGI ÉS
KÜLÜGYMINISZTERIUM

Részlet a 2019. évi „Év Tájépítésze-díj” átadásán elhangzott laudációból:

„Ha nem volna bántóan archaikus a kifejezés, leginkább azt mondanám, hogy Andor Anikó alázatos. Erre a címkére amúgy manapság kevesen apellálnak, nem trendi, így valódi verseny nélkül lehet egyeduralgok. Minden idegszálával, minden tétvél és alkotásával ellenáll a szélsőségeknek. Óriási ellentmondás, hogy miközben egy látványra, méghozzá hatásos látványra építő műfajban dolgozik, az előkészületek folyamán munkájában mindent felhasznál, ami majd aztán a szemnek láthatatlan. A filozófiát, a történelmet, művészettörténetet beépíti alkotásaiba, de nem magamutogató módon. Az apró részletekben rejlik valódi ereje, a mögöttes gondolatokban, nem a monumentális struktúrák létrehozásában. [...]

A rugalmas alkalmazkodás képessége az ő esetében nem jelenti azt, hogy pasztellárnyalatú, felismerhetetlen tervező lenne. Épp ellenkezőleg. A szemképráztató kékek, zöldek, fehérek, a víz alkalmazása, a mozaik, a savmárt üveg, a kő, a téglá teszik felismerhetővé.

Erőssége a műszaki, az építészettörténeti, a tér-építészeti, biológiai tudás szintézise, látványba transzponálása. Szintén fontos elem a hely funkcionális és esztétikai körülményeinek mély ismerete. [...]

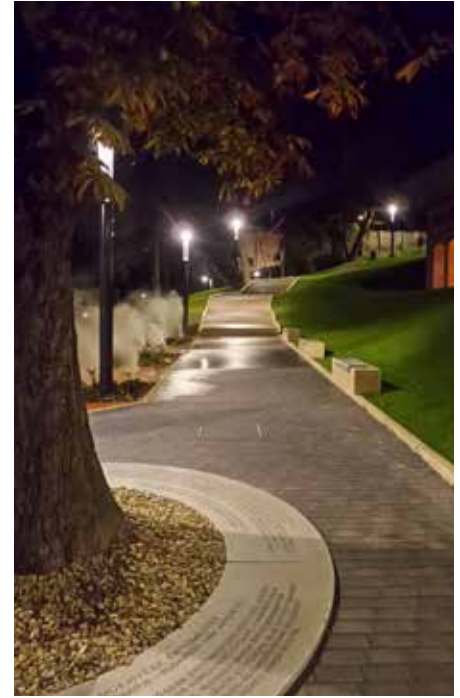
Az „Összhang és egymásra hatás – építészet és térépítészet” jegyében született a pályázat, iszlám kertet kellett varázsolnia a város közepén, lakóházak gyűrűjében, a gyönyörű panorámával rendelkező Rózsadomb oldalában.

A türbe a Wagner-villa és Wagner János személyének építészettörténeti jelentősége miatt a műemlékvédelem, a kulturális egymásra hatás és a legmodernebb technikai ismereteket igénylő nehéz terep. Ez Andor Anikónak való feladvány!

Azt hiszem ritka lehetőség ekkora, ilyen minőségű tér és kert létrehozása napjainkban az országban. Szemképráztatóra sikerült. Kicsattanóan friss és egzotikus, de nem hivatkozódó.

Andor Anikó minden bizonnyal az egyik utolsó „manufaktőr”, ha egyáltalán van ilyen szó.”

Kiss Bea
szociológus újságíró

A függőkertet és türbét bemutató „Séta az illatok, a színek és az elcsendesedés kertjében” című videó elérhető: https://www.youtube.com/watch?v=c_24TJy1AXQ

Fotók: Makáry Stúdió, Land-A Kft. és Gül Baba Örökségvédő Alapítvány

Objekt Tájépítész Iroda

Fotó: Dermovics Tamás

Budapest, V. kerület – Podmaniczky Frigyes tér megújítása

Mikor és hogyan alakult az irodátok? Mi köt össze benneteket, miért éppen ti dolgoztok együtt?

Mindketten vidéki srácként kerültünk Budapestre. Nem tudatos választás volt, inkább amolyan szerencseféle. A Kertészeti Egyetemen belül a Tájépítész Kar hallgatóinak sajátosan egyoldalú nemi aránya okozta kezdeti sokból csak lassan kijózanodva, megannyi vívódás és küzdelem árán sikerült a hivatástudat útjára lépni. Érdekes adalék, hogy életkorunknál fogva pont beleestünk az egyetemmel kapcsolatos, 2000-es évek elején lezajlott felsőoktatás-átszervezési folyamatba. Így a Kertészeti és Élelmiszeripari Egyetemen kezdtük a tanulmányainkat, majd a Szent István Egyetemen folytattuk, aztán átkerültünk a Budapesti Közgazdaságtudományi és Államigazgatási Egyetemre, míg végül a Budapesti Corvinus Egyetemen sikeresen végeztünk tájépítész-mérnökként. Mindez a Villányi úti campuson történt.

Fokozatosan szereztünk szakmai elhivatottságot környezetünk és szabad tereink alakítása és működőképessé tétele iránt. Az egyetem elvégzése után, sőt már részben előtte komoly lehetőséget kaptunk az élettől: Balogh Péter István – aki tanárunk volt az egyetemen – felhívott minket, hogy csatlakoz-

zunk csapatukhoz, az s73 Tájépítész Irodához, ahol hamarosan gyakornoki pozícióba kerültünk. Péter és társa, Mohácsi Sándor szakmailag és emberileg is irányt és mércét mutattak nekünk. Az ott eltöltött közel 10 év alatt a legváltozatosabb munkákban vehettünk részt. A tervpályázatoktól kezdve a kis léptékű családiház-kerteken át a monstre állami köztérmegújításokig szinte mindenbe belekóstolhattunk. Először persze csak amolyan zöldfülű tervfeldolgozóként, majd szép lassan tervező munkatársként, végül projektfelelős tervezőként.

Valamikor 2013 végén egy ilyen nagyberuházás megvalósulása utáni szakmai és érzelmi vákuumban jött az elhatározás, hogy megpróbáljuk közösen. Így jött létre az Objekt, amit ketten – Hómann János és Pécsi Máté – indítottuk. Jelenleg további négy tájépítésszel alkotjuk a csapatot: Hómanné Huszti Bernadett, Ripszám Eszter, Szederkényi-Thurnay Júlia és Wang Xiao. Mint sok más alkotó jellegű szakmában, így tájépítészként is nehéz a jövővel tervezni, de azt gondoljuk, hogy ez az az irodaméret, ami számunkra a legmegfelelőbb. Emberi és tervezői beállítottságunknál fogva inkább a kisebb léptékű, műhelymunka-jellegű csapatmunkában hiszünk. A mostani váratlan egészségügyi szituáció persze teljesen új kihívásokat jelent a teljes mérnöktársadalomnak. Ez a helyzet valószínűleg újraírja az eddigi elképzeléseket, de optimistán előretekintve akár új utakat, prioritásokat is jelenthet.

Mit tesztek azért, hogy ne csak egy iroda legyetek, hanem egy csapat is?

Azt gondoljuk, ez nem tudatosan irányított szándék. Szerencsére habitusunkból következik, hogy általában derűvel és jókedvvel próbáljuk megélni a szakmai kihívásokat. A rajzasztal, a kávégép és az irodai pingpongasztal erőtereinek vonzásában élve ezt az állapotot talán nem is annyira nehéz fenntartani. Szerencsére a hozzánk csatlakozók is partnerek ebben. Természetesen vannak mindannyiunk számára megterhelő időszakok, amikor a tervezés kevésbé kreatív feldolgozórése köti le energiáink döntő részét. Ezen időszakok után egy izgalmas ter vagy ötletpályázaton való részvétel segít visszanyerni lelki békenket. Családias iroda a miénk.

Budapest, XIII. kerület – Dagálysetány utca kialakítása

Budapest, IV. kerület – Újpesti lakótelep közterület-rehabilitáció – Rózsavirág tér

Van-e személyes munkamódszerek? Hogyan dolgoztok?

Speciálisan személyes munkamódszerrel nem rendelkezünk. Elég kis műhely vagyunk ahhoz, hogy – ha nem is állandó jelleggel – megvitassuk a kilátásban lévő munkákkal kapcsolatos érzéseinket, gondolatainkat. A feladat megkezdése egy alapos helyszíni szemlével kezdődik, ahol igyekszünk megérezni és megérteni, hogy mi az, amit a hely közvetít felénk. Ilyenkor a megfigyelés a főszerep. Figyeljük a zajokat, a szél mozgását, a fényeket, a teret, a környezetben fellelhető épített elemek karakterét, működését és természetesen a növényvilágot. Fontos kapcsolatot teremteni a szabad teret használókkal: helyi lakosokkal, tulajdonosokkal, szomszédokkal, utcabeliekkel, akiket érzelmi viszony fűzhet a helyhez. Ez a kapcsolatfelvétel megvalósulhat lakossági fórumon vagy közösségi tervezési meetingen, de akár az utcán elcsipett rövidke beszélgetés keretein belül is. Talán a legjobb része a szakmánknak, amikor ott lehetünk a tervezési területen, és nem csak a monitoron, egy vastag szaggatott vonallal lehatárolva bámuljuk. A tervezési munka általában kisebb alkotói csoportban kezdődik, ahol projektvezető és projektfelelős dolgozik folyamatos együttműködésben. Hozzájuk szükség esetén „kreatív desztantosok” csatlakoznak az ötletek tervvé érését segítőként. Demokratikus rendszer, ahol mindenki véleménye számít és vitára bocsátódik. Bevett szokás, hogy időnként felállunk az asztaltól és egymás munkájára is pillantást vetünk. Elmondjuk gondolatainkat, észrevételeinket, kicsit hátba veregetjük egymást, viccelődünk, aztán mindenki visszatér a saját feladatához.

Miről ismerhetők fel az iroda munkái?

Klasszikus értelemben nincsen az iroda munkáinak egységes arculata. Minden munka más. Nincs két egyforma helyszín, nincs két egyforma megbízó. Sőt, mi mindnyájan állandóan változunk. Mások a prioritások most, mint ezelőtt tíz évvel, azt hiszem, ez természetes. Az biztos, hogy a munkáink során maximális rugalmassággal igyekszünk az igényeket meghallgatni és beépíteni. Nem vagyunk szakmai sovíniszták, nem önmagunk megvalósítása a cél, hanem egyfajta szolgálat, mely közösen megélt környezetünk és szabad tereink minőségi megújulását szolgálja. A minőségi megújítás persze igen sokrétű művelet: az új funkcionális elrendezés, megújuló berendezések, burkolatstruktúra és növényzet mellett a helyszín karakterképző egyedi értékeinek felfedezése és megőrzése is feladatunk és célunk.

Milyen munkáitok vannak, hogy találjanak meg a munkák titeket?

Mostanra kialakult egy közel állandónak mondható megrendelői kör, akik elégedettek a munkáinkkal, rendszeresen keresnek meg és ajánlanak tovább minket. Emellett időnként befutnak megkeresések a netes portfólióink alapján is. Legfontosabb megrendelőink építészirodák, településtervező irodák, mérnökirodák, önkormányzatok, állami szervek és ingatlanfejlesztők. Fő profilunk a változatos léptékű szabadtér-tervezés:

közterület-rekonstrukciók, parkok tervezése, irodaházak és társasházak környezetterveinek készítése. Persze ezek mellett a családi házak kerttervei is jól megférnek.

Van-e olyan munkátok, amelyet nem kellett volna elvállalnotok? Tudtok-e nemet mondani egy felkérésre?

Röviden: igen. Bővebben: nem gondoljuk, hogy volt valaha olyan munkánk, mellyel ne nyertünk volna valamit. Egyik nap arrogancia, kivagyiság, tehetetlenség, másik nap jóleső konstruktivitás, alázat és építési vágy a fizetségünk. Természetesen van egy le nem írt elvrendszerünk, ami alapján bizonyos etikai, erkölcsi, esztétikai vagy akár jogi határvonal nem léphető át, ez nyilván befolyásolja egy munka elvállalását. Igyekszünk már a rábólintást megelőzően teljes körűen tájékozódni az adott projektről, így megelőzni a kellemetlen helyzetbe kerülést. Nemet mondani sokkal rosszabb abban az esetben, ha kapacitáshiány miatt kell megtenni, ezeket a helyzeteket igyekszünk minimalizálni.

Ha egy munkát kellene kiemelni, melyik az, amire a legbüszkébbek vagytok, és miért?

Nehéz kiemelni egyet közülük, inkább több kedvencet mondanánk, szerencsére nagyon jó munkákban sikerült részt vennünk. Kedves emlék és komoly szakmai tapasztalatot jelentett a 2017-es budapesti FINA vizes vb-re elkészült Dagály sétány utca (korábbi nevén Turbina sétány), melynek tervezése során kiemelt figyelmet fordítottunk a globálisan is egyre komolyabb kihívásokat jelentő hatékony csapadékvíz-felhasználásra. Ezzel párhuzamosan az alkalmazott növényanyag esetében is a csekély vízigényű és kezelésigényű városbarát szelektiókat preferáltuk. A zöldfelületek állapotára és megújítására nagy hangsúlyt fektető XIII. kerületben több szabad tér tervezésével is lehetőségünk nyílt foglalkozni a sétány tervezése óta.

Budapest, IV. kerület – Semsey Aladár park megújítása

Gödöllő – Szabadság tér megújítása

Hasonlóan remek feladat volt részt vállalni több újpesti lakótelepi köztér megújítási projektben is, köztük a Semsey Aladár park vagy a Rózsavirág tér tervezésében. Eszközeink meglehetősen szűkösek voltak, ennek ellenére vissza akartuk adni az itt élőknek a kulturált szabadter-használatot biztosító parkjukat és terüket, egyben a helyi közösségek identitását is erősíteni. Egyértelmű volt, hogy a megbízó önkormányzat észszerű elvek mentén kívánja megújítani az érintett területeket. Elsődleges cél pedig nem a reprezentáció, hanem hogy józan, fenntartható és minden korosztály számára használható közterek jöjjenek létre. A 2016-ban elkészült Rózsavirág teret a MUT és az ICOMOS Köztér megújítási Nívódíjban részesítette.

Szakmai szempontból, ismertségük és a kiemelt médiafigyelem miatt, nagy kihívást jelentettek a Város-Teampannon generáltervezésében, nagy tervezőcsapattal tervezett V. kerületi, belvárosi közterek, a Podmaniczky Frigyes tér és a Vörösmarty tér. A Podmaniczky tér esetében több innovatív megoldás született, többek között itthon először használtunk olyan új faültetési technológiát, amely effektív alternatívát mutathat a városi burkolt felületek fásításában és a városi hőszigetek csökkentésében.

Budapest, XIII. kerület – József Attila tér megújítása

Mit gondoltok a tájépítészet, a tájépítészek mai hazai helyzetéről, merre tart és merre kellene tartania a tájépítészetnek itthon és globálisan?

Az a tapasztalatunk, hogy a tájépítést gyakorta gondolják vívódó értelmiséginek, kerékkötő zöldpártinak, elvakult favédőnek. Pedig célunk mindig ugyanaz: a beruházói akarat és a társadalom környezeti érdekeinek etikus összehangolása ökológiai és gazdasági szempontok figyelembevételével. Egyfajta moderátori szerep, amely szinte mindig feszültséggel jár együtt. Érezhetnénk hálátlannak is ezt a szerepünket, de ha csak Budapest köztereinek és utcáinak utóbbi 15 évében végbement megújulására gondolunk, melyben a tájépítész szakma nem elhanyagolható szerepet vállalt, azt gondoljuk, megéri a munka. Szerintünk a tájépítészet fontos feladata, hogy generalista módon álljon a városi szabad terekhez. Szerencsére az utóbbi időben egyre inkább megfigyelhető, hogy a különböző mérnökszakmák nem egymás mellett (rosszabb esetben egymás alatt), hanem együtt dolgoznak. A városiasodás ökológiai kihívásaira adandó jó válaszok megfogalmazásához a jövőben egy városrész- vagy közterület-fejlesztés elképzelhetetlen a különböző szakági tervezési, kivitelezési feladatok eddignél erőteljesebb összehangolása nélkül, mert csak így érhető el a kívánt eredmény. Ehhez persze minden szakma esetében fontos a folyamatos tudásbővítés, de a tűrőképesség és a bizalom növelése is. Aminek nagyon örülnénk, ha újra hangsúlyossá válna a tervpályázatok szerepe a közterületek tervezése során.

Véleményetek szerint mit tud és kellene tennie a tájépítésznek egyénként és a tájépítész társadalomnak, mint egy hivatás képviselőjének a környezetet érintő vizuális kultúra fejlődéséért, a fenntarthatóságért, és mindenért, ami a jövőbe mutat?

Az elmúlt 15-20 év során sokat fejlődött a lakosság saját környezetével szemben támasztott érzékenysége és igényessége. Persze mindig is voltak, akik saját lakókörnyezetüket, kertjüket társadalmi státuszuk reprezentációs eszközkévé silányították. Mindenesetre mára szélesebb az a társadalmi réteg, mely tesz vagy tenni szeretne – persze ki-ki a saját lehetőségeihez mérten – a mindnyájunkat körülvevő szabad terek minőségi megújulásáért. Ez egy nagyon összetett fejlődési folyamat, melyben a tájépítésznek mint iránymutató erőnek csak kicsi, de annál fontosabb szelet jut. Szükség van arra a környezetre érzékeny attitűdre, melyet a tájépítész „neveltetése” révén hoz el és állít a közösség szolgálatába.

Azt már számtalan helyen leírták építészek, művészek, szociológusok, pszichológusok, hogy a vizuális kultúra oktatását

már egészen kis korban el kellene kezdeni. A legtöbb esetben ilyenkor az oktatási intézmények vannak megszólítva, számonkérve. Ugyanakkor mintha a véleményformálók nagy része is elfeledkezett volna a személyes felelősségről. Jó lenne elérni, hogy a vizuális kultúra fejlesztésének és a fenntarthatósági gondolatok továbbadásának igénye minden gondolkodó ember részéről belülről fakadjon, és ne másra várjunk. Mi, a szabad terek tervezésével foglalkozó szakemberek ehhez a gondolatmenethez próbálnak az eddigieknél előremutatóbb fizikai platformot biztosítani. Mivel mára a világ szinte bármely pontjáról azonnal töméntelen mennyiségű információhoz jutunk, halljuk szüretlenül a híreket, a világmegváltó ötleteket és globális igazságokat, szükség van a természetes környezetbe való visszatérésre, az időnkénti befelé fordulásra, a regionális társadalmi és kulturális sajátosságok megélésére és kiművelésére. Azt gondoljuk, a tájépítész leginkább ebben kíván partner lenni.

Vannak-e megfogalmazható céljaitok a munkátokban?

A tájépítész célja egyfajta egyensúlyra törekvés, mely az egyén és környezete között tud létrejönni. Legfontosabb a nyitottság és a bátorság, mellyel az ember megismerni vágyja az őt körülvevő világot. Ha megismerte, akkor elhárul az akadály, hogy szerethesse és tisztelje is azt.

Hómann János + Pécsi Máté

Fotó: ZDA – Zoboki Építésziroda

Budapest, I. kerület – Miniszterelnökség – Karmelita épületegyüttes környezete

FGH-V Tetőerkélyablak

BELÜLTÁGASABB

Nyissa nagyra megrendelői számára a tetőteret, hogy élvezhessék a beáramló friss levegőt, a napfényt és a tágasabb belső teret! A tetőerkélyablakok ablakszárnyai nyitott állapotban biztonságos erkéllyé varázsolják a tető síkját.

TETŐERKÉLYABLAK:

- + **Innovatív kialakítás**
Dupla ablakszárnyú tetőablak, amely oldalsó korlátokkal védett erkéllyé nyitható. Az innovatív korlátok az ablak csukott állapotában a tető síkjába süllyednek, megelőzve a szennyeződést és megőrizve a tető esztétikáját.
- + **Lenyűgöző tulajdonságok**
78x255, 94x255 és 114x255 cm-es méretben, V40P automata tokszellőzővel, akár háromrétegű, biztonsági üvegezéssel, $U_{\text{ablak}}=1,1 \text{ W/m}^2\text{K}$ értékkel. Beépíthető 35-55° közötti dőlésszögű tetőkbe.
- + **Esztétika és harmónia**
Modern, letisztult formatervezés, kifogástalan esztétika. A faszkelet végleges felületkezelést kap, az oldalsó biztonsági korlátok az ablak szerkezetébe vannak elrejtve. Hatalmas üvegfelület, csodálatos kilátás, közvetlen kapcsolat a külvilággal.

bim
object®

FAKRO®
www.fakro.hu

Stílus. Otthon. Tető.

GENERON
a naprakész tetőcserép

Ahány ember, annyi ház. Ahány ház, annyi tető.

A napelemes tetőcserép egy forradalmi innovációnak köszönhetően lépést tart a lakosság elvárásaival, és professzionális választ ad korunk technológiai kihívásaira. A tetőcserepek új generációja a megszokott szerepeken túl még egy funkciót képes betölteni: energiát termel az otthon lakói számára, ráadásul kompromisszumok, lemondások nélkül.

Olvassa be a QR-kódot és nézze meg, mennyivel esztétikusabb és stílusosabb fedésképet eredményez a Generon napelemes tetőcserép beépítése!
További információkért látogassa meg a www.terranteto.hu/generon weboldalunkat.

**A TETŐ,
ERŐS, MINT A BIKA**

PREFA MŰEMLÉKVÉDELEM TERVEZÉS ÉS FELÚJÍTÁS AZ ÖRÖKLÉTNEK

A 20. század elején sok épületet különleges fém tetőlemezekkel fedtek be. Ezen tetők (legtöbbször hőtechnikai okok miatti) felújításakor a tervező egy fontos döntés előtt áll. Készíttesse el a régi tetőelemeket vagy más terméket alkalmazzon? Az újraelőállítás legtöbbször meghiúsul a horribilis költségek miatt. A kedvező választás a PREFA. A kis formátumú tetőtermékek (különösen a Classic elemek, tetőfedő zsindelek és tetőfedő rombuszok) költségkímélő, esztétikai és műszaki szempontból is tökéletes, alternatív megoldást nyújtanak a tervező számára.

WWW.PREFA.HU

